

IZVJEŠTAJ

o radu Službe za zapošljavanje HNŽ/HNK
Mostar za 2010. godinu



Mostar, februar 2011. godine

I - U V O D

Izveštaj o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2010. godinu rađen je u skladu s članom 12. i 17. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i članu 8. Statuta Službe.

Izveštaj je namijenjen članovima Upravnog odbora Službe koji ga razmatraju i usvajaju, a po usvajanju i Federalnom zavodu za zapošljavanje.

Sa osnovnim sadržajem izvještaja upoznat će se Kantonalna vlada, odnosno odgovarajuća ministarstva. To se odnosi i na sva općinska vijeća gdje djeluju biroi Službe.

Podaci, rezultati i presjek stanja u oblasti zaposlenosti i zapošljavanja poslužit će i drugim tijelima i institucijama koje izravno ili neizravno utiču ili prate pojave i tendencije u ovom području.

Pri izradi izvještaja korišteni su vlastiti podaci središnjeg ureda Službe i njegovih biroa po općinama, podaci odjela provrede općinskih vijeća, podaci Fonda penzijsko-invalidskog osiguranja, zvanični statistički podaci, te podaci tijela i službi koja egzistiraju na ovom području.

U ovom izvještaju aktivnost Službe prezentirana je po osnovnim ustanovljenim funkcijama, objedinjenih po sektorima.

II - OPĆE NAPOMENE

Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK registrovana je kod nadležnog suda kao javna ustanova, čiji su poslovi od posebnog društvenog interesa. Ti poslovi su utvrđeni Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Odlukom o osnivanju Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog kantona, te Statutom Službe.

Njihov sadržaj uglavnom se odnosi na: vođenje evidencije na području zaposlenosti i zapošljavanja, informisanje nezaposlenih i drugih osoba o mogućnosti zapošljavanja, posredovanje u zapošljavanju, rješavanje prava na osnovu nezaposlenosti, posredovanje u zapošljavanju u inostranstvu i zapošljavanje stranaca, provođenje međunarodnih konvencija i međunarodnih sporazuma u području zapošljavanja, organizovanje profesionalne orijentacije i stručnog osposobljavanja nezaposlenih osoba; praćenje demografskih kretanja na ovom području, te donošenje programa i planova za ostvarivanje utvrđene politike zapošljavanja, saradnju sa obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca.

Donošenjem zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba došlo je do preuređenja ranijih službi zapošljavanja u Federaciji BiH, te su formirane županijske-kantonalne službe za zapošljavanje i Federalni zavod za zapošljavanje.

Služba za zapošljavanje u našem kantonu formalno je utemeljena donošenjem Odluke o osnivanju Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije-kantona broj: 02-

01-VI-036/02 od 28.03.2002. godine («Službene novine HNŽ/HNK broj 2/02) ali je iz razno-raznih razloga praktično s radom počela 1. jula 2003. godine.

Služba djeluje na području sljedećih općina: Čapljina, Čitluk, Jablanica, Konjic, Neum, Prozor-Rama, Ravno i Stolac gdje ima svoje organizacione dijelove: podružnice – biroe, te na području grada Mostara (gradska područja Jug, Jugoistok, Jugozapad, Zapad, Sjever, Stari grad) kroz dva odjeljenja.

1. Zaposlenost

Prema prikupljenim podacima na području koje pokriva Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK krajem 2010. godine djeluje: 453 državnih preduzeća i ustanova, 3.622 privatnih preduzeća i agencija, te 3.978 samostalnih poreskih obveznika (samostalne zanatske, trgovačke i ugostiteljske radnje, samostalni prevoznici) koji ukupno zapošljavaju i radno angažuju 53.359 radnika.*

Ovi podaci su dobiveni od Federalnog zavoda MIO/PIO Mostar.

Prema podacima Statističkog zavoda Federacije BiH krajem novembra 2010. godine na području kantona je bilo zaposleno 42.805 radnika.

Razlika se javlja: iz metodoloških razloga, preregistrovanja, vremenske nepodudarnosti, aktiviranja i gašenja pojedinih subjekata i trenutnog stanja njihove aktivnosti (prijavljivanje na PIO, a ne izvršena uplata doprinosa te nemogućnosti odjavljivanja). Neusaglašenost podataka ipak nije toliko velika da se ne bi mogla dobiti orijentacijska slika stanja privredne strukture i njene potencijalne mogućnosti u zapošljavanju.

U odnosu na prosječnu zaposlenost u 2009. godini (42.018 – Statistički zavod F BiH) u 2010. godini došlo je do rasta zaposlenih za 1,9% ili za 787 radnika.

Istovremeno je procijenjeno da ima 444 radnika za čijim radom je prestala potreba - radnika na "čekanju" ili radnika koji se povremeno pozivaju na posao. Broj iskazanih ovih radnika je na nivou prošle godine.

Od ukupno 8.536 žalbi, Komisija za primjenu člana 143. Zakona o radu do sada je riješila 3.155 predmeta tako da je u radu ostalo još 5.381 predmeta, odnosno radnika čiji radno-pravni status još nije riješen. Na izvjestan način ovi radnici koji su bez posla ostali zbog ratnih djelovanja, mogu se tretirati kao radnici na čekanju ili nezaposlene osobe.

Prisutan je problem nepostupanja poslodavaca po rješenjima Kantonalne komisije za primjenu člana 143. Zakona o radu koja su pozitivno riješena za zaposlenika, ali je sve češći slučaj da zaposlenici svoja prava uspijevaju rješavati sudskim putem.

Prema podacima koji su prikupljeni u biroima Službe, na "crno", u neformalnom radu, angažovano je 3.192 radnika, tj. 7,5% ukupnog broja zaposlenika.

* TABELA 2. – Zaposlenost krajem 2010. godine

Procjena je da 1/5 od ukupno zaposlenih radi na "crno". I pored pojačane aktivnosti inspekcijskih organa pogotovo u ovoj godini udio je značajan.

Prema procjeni broja prisutnog stanovništva Federalnog zavoda za statistiku na dan 30.06.2010. na području HNŽ/HNK bilo je 225.268 stanovnika. Do 14 godina starosti bilo je 37.241, od 15 – 64 godine 149.879 i preko 65 godina 38.148 stanovnika.*

Zaposlenih ima (XI 2010.) 42.805 – stopa zaposlenosti 28,5 % (za 0,6% više nego prošle godine). Nezaposlenih (31.12.2010.) 29.822 – stopa 41,1 % (manje za 0,2% nego prošle godine)** za razliku od Federacije gdje je u odnosu na prošlu godinu stopa zaposlenosti manja za 0,1%, a stopa nezaposlenosti je povećana za 0,7%.

Na području kantona 1991. prosječan broj zaposlenih iznosio je 66.104, a od toga je u privredi radilo 56.179, a u neprivredi 9.925, dok je u XI mjesecu 2010. u privredi radilo 24.001, a u neprivredi 18.804. Iz ovih podataka je vidljiv dostignuti stepen razvoja u odnosu na prijeratno stanje, te same promjene u strukturu zaposlenosti. Udio zaposlenih sa područja ovog Kantona u ukupnoj zaposlenosti Federacije je 10% tj. porastao je za 0,1% od prethodne godine, dok je udio nezaposlenih 8,2%, za 0,2% manji u odnosu na prošlu godinu. Udio radno aktivnog stanovništva iznosi 9,4%. Iz priloženih tablica ta kretanja su vidljivija za karakteristične godine.

**Prosječna broj zaposlenih radnika (godišnji prosjek)
u Hercegovačko-neretvanskom kantonu**

OPIS	BROJ ZAPOSLENIH RADNIKA (godišnji prosjek)						
	1991.	2001.	2006.	2007.	2008.	2009.	XI 2010.
Federacija BiH	631.020	407.199	389.601	413.679	430.745	426.556.	426.297
UKUPNO HNK	66.104	45.397	41.799	40.655	42.531	42.018	42.805
Od toga: Privreda	56.179	28.933	25.849	24.266	25.521	24.455	24.001
Neprivreda	9.925	26.591	15.757	16.389	17.010	17.563	18.804

Broj zaposlenih radnika po općinama

Općina	Broj zaposlenih						
	Prosjek 2007.	Prosjek 2008.	Prosjek 2009.	XI 2010.	INDEX		
					XI 2010. Prosjek 2007.	XI 2010. Prosjek 2008.	XI 2010. Prosjek 2009.
UKUPNO HNŽ/K	40.655	42.531	42.018	42.805	105,3	100,6	101,9
Čapljina	3.127	3.265	3.274	3.300	105,5	101,1	100,8
Čitluk	3.402	3.576	3.525	3.934	115,6	110,0	111,6
Jablanica	1.996	2.058	1.999	1.896	95,0	92,1	94,8
Konjic	4.247	4.504	4.078	4.146	97,6	92,1	101,7
Mostar	25.566	25.731	25.910	26.304	102,9	102,2	101,5
Neum	933	962	966	936	100,3	97,3	96,9
Prozor-Rama	1.387	1.424	1.325	1.368	98,6	96,1	103,2
Ravno	44	51	53	47	106,8	92,2	88,7
Stolac	953	960	888	874	91,7	91,0	98,4

* TABELA 1. – Procjena ukupnog broja prisutnog stanovništva po starosti, polu i općinama

** TABELA 3. – Stope zaposlenosti i nezaposlenosti u HNŽ/K krajem 2010. godine

Posmatrajući zaposlenost po djelatnostima* (2007. – 2010.) procent raste na 101,9%. Zapaža se da i dalje broj zaposlenih u privredi sporije raste od neprivrede (ribarstvo 124,3%, poslovanje nekretninama 116,5%, ostale javne i društvene djelatnosti 110,7%, građevinarstvo 107,6%, zdravstvena i socijalna pomoć 107,1%, obrazovanje 105,1%, javna uprava i odbrana 104,4%, ugostiteljstvo 104,0%, finansijsko poslovanje 102,4%, snadbjevanje električnom energijom, plinom i vodom 100,9% itd., dok rudarstvo bilježi manje zaposlenih za 28%, prevoz, skladištenje i veze za 12,6% i prerađivačka industrija za 4,8%.

Tokom 2010. pojačan je inspekcijski nadzor u ovoj oblasti. U našem kantonu izvršena je 1.546 kontrola i zatekli su 241 radnika angažovanih suprotno zakonu – rad na crno. Djelovanjem inspekcije 237 radnika su zasnovala radni odnos, a u ostalim slučajevima je pokrenut prekršajni postupak. Djelatnosti u kojima je zabilježen najveći broj neprijavljenih radnika su tradicionalno ugostiteljstvo, trgovina i graditeljstvo. Broj izvršenih kontrola i broj zatečenih radnika „na crno“ u ovoj godini je na nivou prošle godine.

2. Kontakti

U 2010. godini nastavljena je ranije uspostavljena saradnja sa međunarodnim organizacijama i institucijama u cilju razmjenjivanja iskustava u radu, sagledavanja problema, izrade programa i strategija vezanih za problematiku zaposlenosti, zapošljavanja i nezaposlenosti kao i izradi konkretnih programa zapošljavanja i metoda njihove realizacije.

Pored kontakata na nivou Središnjeg ureda Službe, predstavnici međunarodnih organizacija, te domaći zvaničnici su u više navrata posjećivali i organizacijske jedinice Službe, po općinama radi uvida u njihov rad, razmjene informacija i podataka, te sagledavanja poteškoća sa kojima se susreću, kadrovskoj ekipiranosti i tehničkoj opremljenosti.

Po prirodi poslova najbogatija saradnja je ostvarena sa Federalnim zavodom za zapošljavanje, što nalaže sam način organizovanja ove oblasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, subkoordinacija i koordinacija u provođenju utvrđene politike, sprovedbi zakona i podzakonskih akta, potreba usaglašavanja metoda i postupaka u radu, te saradnja i kontakti sa drugim službama za zapošljavanje i ustanovama na nivou Federacije BiH. Također, je održano mnogo sastanaka odgovarajućih stručnih radnika ovih institucija, obavljeno niz učestvovanja u radnim grupama, te održavana gotovo kontinuirana komunikacija u izvršavanju zajedničkih konkretnih aktivnosti.

Tokom godine održano je niz zajedničkih sastanaka rukovodstva – direktora službi za zapošljavanje sa rukovodstvom Federalnog zavoda za zapošljavanje. Ističemo neke teme o kojima se razgovaralo, donosili konkretni zaključci utvrđivale mjere za njihovo provođenje.

Početkom godine u organizaciji Zavoda Papirot – Ljubljana organizovan je dvodnevni seminar sa direktorima kantonalnih službi za zapošljavanje koji se bavio tematikom poslovnog protokola. Seminar je održan u Ljubljani, a tom prilikom je upriličen i redovan sastanak direktora Federalnog zavoda sa direktorima kantonalnih službi na temu Pregled aktivnosti u 2009. godini i plan aktivnosti u 2010. godini u okviru projekta „Centar za osposobljavanje stručnih radnika i za razvoj i implementaciju programa aktivne politike zapošljavanja“.

* TABELA 4. – Zaposlenost po djelatnostima u HNŽ/K

U četvrtom mjesecu održan je sastanak direktoraa Federalnog zavoda za zapošljavanje i direktora kantonalnih službi za zapošljavanje u Tešnju. Predstavljeni su ciljevi ELMO projekta s aspekta prednosti i obaveza javnih službi za zapošljavanje u okviru Jedinstvenog sistema registracije, kontrole i naplate doprinosa. Tom prilikom je potpisan Sporazum o finansiranju Programa sufinansiranja zapošljavanja osoba sa invaliditetom i drugih teško zapošljivih kategorija nezaposlenih osoba, Program sufinansiranja zapošljavanja žena i Program sufinansiranja zapošljavanja mladih osoba bez radnog iskustva.

U istom mjesecu direktorima kantonalnih službi prezentiran je projekt Fostering Interventions form Rapid Market Advancement (FIRMA), koji sponzoriše Američka agencija za međunarodno razvoj (USAID) i Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA). Osnovni cilj projekta je poboljšanje „*sposobnosti učesnika na tržištu da se nose sa konkurentskim pritiskom i tržišnim zakonitostima unutar EU-a*“ kao ključne komponente kopenhagenskih ekonomskih kriterija za pristup Evropskoj uniji. FIRMA će se fokusirati na tri sektora bosanskohercegovačke privrede: drvoprerađivačka industrija, turizam i metaloprerađivačka industrija.

Predstavljen je i program YERP, koji ima za cilj povećati kapacitete sistema obrazovanja i lokalnih zajednica koji su potrebni za poboljšanje zapošljavanja mladih, ojačati kapacitete javnih službi za zapošljavanje i civilnog društva za izradu i provođenje integrisanih paketa mjera za zapošljavanje mladih i maksimizira pozitivan uticaj na migracije mladih i istovremeno minimizira uticaj nedozvoljenih migracija. Period implementacije projekta je tri godine, a pri službama za zapošljavanje će biti uspostavljeno 17 resursnih centara za zapošljavanje mladih. U Federaciji Bosne i Hercegovine će biti uspostavljen po jedna centar u svakom kantonu potpuno opremljen i upotpunjen osobljem, a u Republici Srpskoj 6. Predočen je plan aktivnosti za naredni period. Predstavljen je i Izvještaj o projektnom zadatku Analiza postojećeg informacionog sistema u tehničkom, pravnom i ekonomskom smislu, prijedlog održavanja postojećeg sistema i izrada tenderske dokumentacije za razvoj novog informacionog sistema i plana migracije podataka.

Početak sedmog mjeseca održan je sastanak istih učesnika u Federalnom zavodu za zapošljavanje na kojem se razgovaralo o rezultatima programa aktivne politike zapošljavanja: Programu sufinansiranja mladih bez radnog iskustva, Program sufinansiranja zapošljavanja osoba sa invaliditetom i drugih teže zapošljivih kategorija nezaposlenih osoba, te Program sufinansiranja zapošljavanja žena. Dogovoreno je da se, po sumiranju pristiglih rezultata, vidi koliko sredstava nedostaje za realizaciju programa. Federalni zavod za zapošljavanje će u skladu sa mogućnostima sačiniti izmjene i dopune Finansijskog plana za 2010. godinu i nastojati osigurati sredstva za realizaciju programa po javnom pozivu.

Prezentovana je informacija o novom Projektu PIU-SESER-a koji će se realizovati iz sredstava Svjetske banke (WB) i Zavoda. Ovim Projektom je predviđeno zapošljavanje osoba koje su ostale bez novčanih naknada po bilo kojem osnovu (naknade demobilisanim borcima, invalidima i sl.). Istaknuto je da predstavnicima PIU-SESER-a i WB bane predočiti situaciju da kantonalne službe imaju još uvijek obvezu prema demobilisanim za isplatu zaostalih naknada, a za što nemaju sredstava, te da se založe kod nadležnih organa, za osiguranje nedostajućih sredstava, kako bi se lakše išlo u realizaciju ovog Projekta.

U septembru je održan redovni sastanak rukovodstva Federalnog zavoda za zapošljavanje i direktoraa kantonalnih službi, a tema sastanka bila je upoznavanje sa finansijskim planom

za 2011. godinu i procjena plana za 2012. i 2013. godinu, te dogovor o daljim aktivnostima. Finansijski plan za 2011. godinu i procjena plana za 2012. i 2013. usvojio je Upravni odbor Federalnog zavoda pod pretpostavkom da kantonalne službe i Zavod nemaju nikakvih obaveza u vezi zaostalih naknada za demobilisane.

Trogodišnje planiranje je vršno na bazi dostavljenih inputa kantonalnih službi za zapošljavanje, odnosno listi prioriteta u kantonalnim službama. Na ovom sastanku su prisutni upoznati da je Kantonalni sud u Mostaru razmatrao žalbe demobilisanih boraca, radi zaostalih potraživanja na ime neisplaćenih novčanih naknada u 2008. i 2009. godini, te donio rješenje da Služba za zapošljavanje HNŽ/K mora isplatiti zaostala potraživanja. S obzirom da Služba nema sredstava za isplatu novčanih naknada demobilisanim kao i Vlada HNŽ/K, postoji opravdana mogućnost da Kantonalni sud donese rješenje o izvršenju, pa je zatraženo da se nešto preduzme da to toga ne bi došlo. Demobilisani su pokrenuli tužbe i protiv Službe za zapošljavanje Srednjobosanskog i Livanjskog kantona. Dogovoreno je da direktor Federalnog zavoda organizuje sastanak sa resornim ministrima i premijerom Vlade Federacije BiH i da sa predstavnicima braniteljskih organizacija kako bi se iznašle mogućnosti konačnog rješenja isplate novčane naknade za ovu populaciju.

Sredinom oktobra održan je također sastanak, istih učesnika u Federalnom zavodu za zapošljavanje na kojem je potpisan Sporazum o implementaciji Projekta podrške mrežama za socijalnu sigurnost i zapošljavanje, te razmatrani rezultati realizacije programā zapošljavanja iz 2010. godine. Projekt podrške mrežama socijalne sigurnosti i zapošljavanja (SSNESP) je nastavak projekata Svjetske banke, a finansira ga Međunarodna asocijacija za razvoj (IDA) u saradnji sa Bosnom i Hercegovinom. Vrijednost Projekta je 22 milijuna USD, od čega IDA osigurava 15 milijuna USD, a BiH 7 milijuna USD, i to Federacija BiH 5,4 milijuna USD, a Republika Srpska 1,6 milijuna USD. U Federaciji Federalni zavod osigurava 4,8 milijuna, a Vlada Federacije 0,6 milijuna USA. Alokacija sredstava je 60% Federacija BiH, 40% Republika Srpska. Projekt će se realizovati u periodu 2010.-2014. godina, U prvoj godini Federalni zavod je izdvojio jedan milijun KM, a preostali dio sredstava će osigurati u tri jednake rate u naredne tri godine.

Cilj Projekta je pružanje podrške podobnim siromašnim i osoba sa invaliditetom, da se poveća efikasnost i transparentnost administracije naknada i pružanje podrške pri zapošljavanju za one koji aktivno traže posao, a prestane im pravo na gotovinske transfere (naknade) ili koji su ugroženi (npr. siromašni, invalidi sa preostalom radnom sposobnošću, teško zapošljive kategorije, demobilisani, povratnici itd.). Sporazumom je definisano posredovanje i podrška pri zapošljavanju za najmanje 6000 nezaposlenih osoba.

Početak decembra u organizaciji IALM-a održan seminar ravnatelja službi za zapošljavanje, na temu „Upravljanje promjenama”. Seminar se odnosio na načine rada menadžmenta u službama za zapošljavanje, te preporukama za implementacije promjena.

21.12.2010. Održan je redovni sastanak rukovodstva Federalnog zavoda za zapošljavanje i direktora službi za zapošljavanje u Sarajevu na kojem su razmatrane sljedeće teme:

- Realizacija Projekta podrške mrežama za socijalnu sigurnost i zapošljavanje (SSNESP), koji se provodi u saradnji sa Jedinicom za implementaciju projekta socioekonomske podrške, obuke i prezapošljavanja (PIU SESER). Kroz raspravu ovi tema dogovoreno je da kantonalne službe završe započeti posao oko realizacije Projekta sa 31.12.2010.

godine, te da se formira Komisija od predstavnika PIU SESER-a i kantonalnih službi za zapošljavanje koja bi sačinila jedinstvene kriterije za realizaciju Projekta, a nakon što se oni usvoje da se ide sa objavom novog javnog poziva.

- Prezentacija dosadašnjih aktivnosti na realizaciji projekta YERP. Istaknuto je da su u kratkom roku došlo do dobrih rezultata. Prije realizacije samog projekta dogovoreno je da se održi još jedan sastanak sa direktorima kantonalnih službi polovinom januara 2011. godine, nakon čega bi centri bili pušteni u funkciju. Prisutni su detaljno upoznati što je urađeno tokom 2010. godine, te šta je planirano za 2011. godinu.
- Prezentacija dosadašnjih aktivnosti na realizaciji programa IALM (obuke iz poduzetništva koji se provodi pod pokroviteljstvom Evropske komisije. Održana su dva treninga u Unsko-sanskom kantonu, a sljedeći će se održati u Hercegovačko-neretvanskom kantonu. Fokus je na jačanju svijesti o pokretanju malog biznisa, s ciljem da se sagleda posjeduju li osobe predispozicije za poduzetništvo. U narednom periodu će se inzistirati da sve nezaposlene osobe koje se opredijele za samozapošljavanje moraju proći kroz ovaj vid obuke, te se upoznaju se sa svim onim što ih očekuje kod ovakvog načina zapošljavanja.
- Prezentacija projekta Sajmovi zapošljavanja u 2011. godini, koji bi se provodili u saradnji sa Udruženjem poslodavaca u Federaciji BiH. Istaknuto je da je na pomolu Sporazuma sa Udruženjem poslodavaca u Federacije BiH, te da bi se sajmovi zapošljavanja trebali održati na području svih kantona. Udruženje poslodavaca bi osiguralo donatorska sredstva, a dobro bi bilo da i kantonalne službe planiraju određena novčana sredstva za njihovu realizaciju. U zajedničkoj organizaciji Udruženja i službi, sajmovi bi se održavali na proljeće i jesen.. Ukupna sredstva za njihovo održavanje planiraju se na oko 300.000 KM uz donaciju UNDP-ija. Ovi sajmovi bi se konceptualno razlikovali od dosadašnjih i trajali bi dva dana. Prvi dan bi bila ponuda i potražnja, a drugi dan konferencija na kojoj bi se pojavili poslodavaca, predstavnici službi, ministarstava i dr. na kojima bi se donosili obavezujući zaključci. Jedan dio sajma bi bio posvećen prezentaciji aktivnog traženja posla, promociji određenih projekata, pravilnom pisanju CV-a i dr. Troškovi održavanja sajмова će biti refundirani kantonalnim službama, ali bi bilo dobro da i one same planiraju određenu sumu novca.
- Program zapošljavanja osoba sa invaliditetom – žrtava mina. Prezentovan je ovaj projekt koji se provodi u saradnji sa CRP-om uz napomenu potrebe senzibilnosti prema njemu. Federalni zavod će podržati ovaj projekt, a za njegovu realizaciju je planirano 100.000 KM.
- Realizacija Programa zapošljavanja u 2010. godini i planiranih programa u 2011. godini. Učesnici su upoznati da Federalni zavod za zapošljavanje priprema svu potrebnu dokumentaciju za realizaciju programa, te kriterije o kojima će se moći izjasniti i kantonalne službe, po kojima bi se kasnije jedinstveno radilo.

Ekspertna misija Evropske komisije posjetila je Službu za zapošljavanje HNŽ/K s ciljem provedbe zahtjeva iz Mape puta za liberalizaciju viznog režima za građana BiH. Razgovaralo se o administrativnim kapacitetima za upravljanje i nadziranje legalnih migracijskih tokova, te o načinu rada i razmjeni informacija između Ministarstva sigurnosti – Službe za poslove sa strancima i nadležnih ustanova u zapošljavanju prilikom provođenja postupka izdavanja radnih dozvola.

Na 3. sajmu poslova kojeg je organizovao Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Split prisustvovali su i predstavnici naše Službe. Glavni cilj sajma je bio okupiti na jednom mjestu sve relevantne institucije na tržištu rada i omogućiti bolju usklađenost ponude i potražnje, kroz jačanje partnerstva u zapošljavanju te na taj način učestvovati u razvoju regionalnog razvoja.

Misija OSCE-a u Mostaru je organizovala regionalni sastanak pod nazivom „Poboljšanje saradnje između romskih i nevladinih organizacija i lokalnih organa vlasti u pogledu realizacije „Akcijски planova za Rome” na kojem su učestvovali predstavnici Službe.

Službu su posjetili predstavnici Nacionalnog ureda za zapošljavanje i socijalna pitanja Mađarske, te im je tom prilikom prezentovano stanje na tržištu rada Hercegovačko-neretvanskog kantona, aktivna politika za zapošljavanje i mjere koje se provode na sprečavanju negativnih efekata ekonomske krize.

U Mađarskoj su održani sportski susreti zaposlenika Službi za zapošljavanje, koji su po 19. put održane na međunarodnom nivou. U okviru susreta upriličene su i posjete lokalnim biroima rada, te predstavljeni načini rada i aktivnosti vezane za posredovanje u zapošljavanje.

Službu su posjetili predstavnici Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. U posjetu je bila uključena prezentacija aktivnosti naše Službe, te posjete podružnicama/biroima rada.

Na poziv Zavoda „Papilot” iz Ljubljane, organizovana je posjeta povodom uspješne saradnje sa kantonalnim službama za zapošljavanje, te jubilarne proslave njegovog rada, gdje su tom prilikom rezimirani rezultati saradnje iz proteklog perioda i postavljeni temelji saradnje na budućim projektima.

Predstavnici Službe sudjelovali su i na sajmu zapošljavanja kojeg je organizovala Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo. Cilj mu je bio dovesti u kontakt poslodavce i udruženja koji se bave problematikom zapošljavanja sa nezaposlenim osobama, u namjeri njihovog uviđenja u svijet rada.

U Mostaru je održan seminar „Pomoć EU u oblasti obrazovanja i obučavanja kao poluga pristupnom procesu u Bosni i Hercegovini – naučene lekcije”, u organizaciji ETF-a. Na seminaru su predstavljeni rezultati ocjene uticaja programa pomoći EU Bosni i Hercegovini u reformi stručnog obrazovanja i obučavanja. Seminar se također fokusirao na specifična pitanja priznavanje prethodnog učenja, itd. Cilj seminara bio je da se sa učesnicima izdiskutuju ova pitanja, da se dogovore zajednički predlozi i preporuke, koje bi doprinijele uspjehu sadašnje reforme, kao i ideji za budući napredak.

Službu je posjetio i voditelj Regionalnog tranzicijskog centra Mostar. Razlog posjete bio je dogovor za saradnju u vezi tranzicije i prestanka vojne službe osobama u oružanim snagama BiH. Početkom 2010.godine, a i narednim prestaje vojna služba osobama kojima ističu ugovori i koji ih ne mogu produžiti usljed zakonskih ograničenja. Projekt koji ima za cilj olakšati tranziciju otpuštenog vojnog personala, te njegovu reintegraciju i civilno društvo, nazvan je „Perspektiva”. Kako će otpušteno osoblje preći u kategoriju nezaposlenih osoba, predstavnik Regionalnog tranzicijskog centra Mostar je zamolio za saradnju i omogućavanje što lakše registracije u nadležnim biroima, te upućivanje tih osoba na obuke koje će dovesti do njihovog bržeg zapošljavanja.

U sklopu projekta uvođenja standarda ISO 9001 : 2008, u posjetu Službi došli su predstavnici certifikacijske kuće TÜV iz Slavenskog Broda. Po prethodno utvrđenom planu izvršen je prvi nadzorni audit. Auditom su bili obuhvaćeni sektori središnje Službe, te tri biroa: Čitluk, Čapljina i Mostar – Odjeljenje 2. Ocjena auditora je pokazala da se procesi u Službi odvijaju u skladu sa standardima ISO 9001 : 2008, čime je Služba zadržala status certifikovane ustanove.

Agencija za rad i zapošljavanje BiH je, u saradnji sa Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, organizovala konferenciju pod nazivom „Priprema i izrada projekata za korištenje sredstava IPA fondova za prekograničnu saradnju – primjeri dobre prakse“. Učesnici su upoznati sa projektima koji se provode u Republici Hrvatskoj, te su postavljeni temelji za buduću međudržavnu saradnju.

U organizaciji Srpskog građanskog vijeća – Pokret za ravnopravnost u BiH, u Mostaru je održan sastanak na kojem je razmatrana analiza uzroka sporog povratka pripadnika srpskog naroda u dolinu Neretve. Utvrđeno je da je povratak građana srpske nacionalnosti ispod očekivanja, te je kao osnov za dalje aktivnosti, na pitanjima povratka predstavljena Regionalna strategija povratka u BiH, koju je usvojila Parlamentarna skupština BiH.

III – POSREDOVANJE U ZAPOŠLJAVANJU

1. Zapošljavanje

Tokom 2010. poslodavci su Službi na osnovu formalnih prijava iskazali potrebe za 667 radnika radi posredovanja*. Traženi broj radnika po prijavama je za 20% manji nego prošle godine. Stiče se dojam da poslodavci traže posredovanje u zapošljavanju od Službe samo u prilikama kada na drugi način ne mogu doći do radnika. Ovakvom stanju je doprinijela i zakonska odredba da poslodavci nisu dužni dostavljati Službi za zapošljavanje prijave slobodnih radnih mjesta kako je to ranije bilo propisano. Služba je prikupila i objavila 131 oglas i natječaj slobodnih radnih mjesta za 658 radnika i po njima posredovala.

Posmatrano po stepenu stručnog obrazovanja struktura traženih radnika od Službe izgleda ovako:

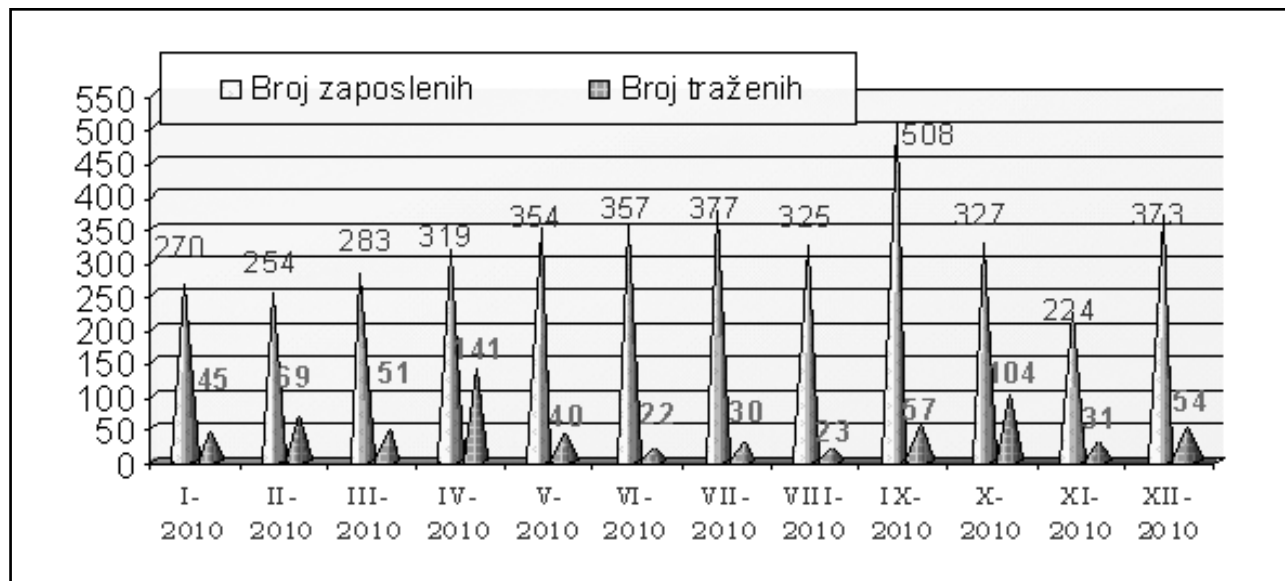
Biro	Broj traženih radnika	STEPEN STRUČNOG OBRAZOVANJA							
		VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
Čapljina	10	9	0	1	0	0	0	0	0
Čitluk	3	0	2	0	0	0	1	0	0
Jablanica	111	15	8	36	0	2	42	0	8
Konjic	188	24	4	73	0	0	82	0	5
Mostar	355	149	45	148	0	2	11	0	0
Neum	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prozor-Rama	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ravno	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stolac	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	667	197	59	258	0	4	136	0	13

* TABELA 5. – Pregled prijavljenih potreba za radnicima u 2010. po općinama

Tokom 2010. godine zaposlilo se 3.971* osoba sa evidencije.

U odnosu na 2009. godinu to je smanjenje za 3,5 % ili manje za 143 zaposlene osobe.

Kretanje broja iskazanih potreba i ukupno zaposlenih tokom godine po mjesecima.



Struktura zaposlenih po stupnju stručnog obrazovanja izgleda ovako:

BIRO	UKUPNO	OD TOGA ŽENA	STEPEN STRUČNOG OBRAZOVANJA							
			VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
Čapljina	341	171	69	18	120	0	1	110	20	3
Čitluk	299	176	51	26	102	0	0	108	12	0
Jablanica	236	101	35	11	75	0	0	93	2	20
Konjic	525	231	69	14	137	0	2	215	0	88
Mostar	2.118	1.063	482	116	762	0	5	624	58	71
Neum	68	33	8	1	16	0	0	38	5	0
Prozor-Rama	135	66	24	10	33	0	0	52	1	15
Ravno	2	1	0	0	2	0	0	0	0	0
Stolac	247	141	55	12	45	0	1	88	46	0
Ukupno	3.971	1.983	793	208	1.292	0	9	1.328	144	197

U strukturi novozaposlenih žena je 1.983 ili 49,9 %.

Tokom izvještajne godine poslodavci su Službi dostavili 3.555 prijava o prestanku radnog odnosa, što je u odnosu na prošlu godinu više za 13,8%.

1.487 prijava odnose se na žene ili 41,8,1%.

* TABELA 6. – Pregled broja osoba koje su se zaposlile sa evidencije u 2010. godini

Pregled prestanak radnog odnosa po općinama izgleda ovako:

BIRO	UKUPNO	ŽENA	STEPEN STRUČNOG OBRAZOVANJA							
			VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
Čapljina	281	136	12	7	100	0	0	126	33	3
Čitluk	208	104	9	6	78	0	0	105	10	0
Jablanica	262	109	10	9	69	0	1	125	1	47
Konjic	633	28	40	23	134	0	21	245	2	168
Mostar	1.796	903	217	105	689	0	6	598	87	94
Neum	66	36	0	3	23	0	0	31	9	0
Prozor-Rama	158	78	6	3	40	0	0	66	0	43
Ravno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stolac	151	93	13	3	46	0	0	54	35	0
Ukupno	3.555	1.487	307	159	1.179	0	28	1.350	177	355

Održavani su redovni kontakti sa biroima – podružnicama u cilju međumjesnog posredovanja na zahtjeve poslodavaca koji svoje zahtjeve za radnom snagom ne mogu zadovoljiti na području biroa na kojem obavljaju svoju djelatnost. Služba je po takvim zahtjevima davala razne podatke, preglede nezaposlenih osoba za različita zanimanja kao i druge informacije potrebne za zadovoljenje potreba poslodavca za radnom snagom.

U međumjesnom zapošljavanju Služba je kontaktirala i opslužila 49 poslodavaca kroz dostave traženih informacija i pregleda nezaposlenih osoba za različita zanimanja.

U okviru međudržavnog posredovanja, Služba održava redovne kontakte i razmjenjuje informacije sa Agencijom za rad i zapošljavanje BiH u vezi zapošljavanja u inostranstvu.

Zbog ekonomske recesije i teškog stanja u oblasti zapošljavanja u zemlji i okruženju, u ovom periodu nije bilo posredovanja Agencije za zapošljavanje u inostranstvu.

U direktnim kontaktima Službe i hotela „Cavtat“ i „Jadranskih hotela“ iz Dubrovnika nastavljen je tradicionalno dobra saradnja u zapošljavanju sezonskih radnika u Hrvatskoj.

Na zahtjev ovih poslodavaca, Služba je organizovala i pozvala 147 nezaposlenih osoba sa kojima su obavljani razgovori i intervjui. Nakon obavljenih razgovora i intervjua, poslodavac je izrazio želju da zaposli 12 kandidata, a prema našim evidencijama zaposleno je 5 kandidata.

U cilju praćenja odobrenih sredstava za sufinansiranje zapošljavanja, podružnice- biro i su redovno dostavljali izvještaje o poštivanju preuzetih obaveza po osnovu odobrenih sredstava, na osnovu kojih je Služba preduzimala daljnje radnje predviđene ugovorom.

Služba je redovno obavljala poslove dostavljanja raznih podataka nadležnim institucijama kantona, općina kao i međunarodnim organizacijama koje se bave problematikom zapošljavanja.

2. Programi tržišta rada

U ovom periodu, Služba se orijentisala na praćenje, kontrolu i dostavu izvještaja raznim institucijama o realizovanim programima tržišta rada iz ranijeg perioda.

Također, radilo se na pripremi i osiguranju sredstava za pokretanje novih programa tržišta rada u 2010. godini.

Nakon usvajanja Programa rada i finansijskog plana za izvještajnu godinu, osigurana su sredstva i objavljen javni poziv za sljedeće programe tržišta rada:

1. Program podsticaja zapošljavanja mladih osoba visoke stručne spreme bez radnog iskustva (pripravnici) za zapošljavanje 100 nezaposlenih osoba.
2. Program podsticaja zapošljavanja kroz sufinansiranje stručne doobuke za zapošljavanje 100 nezaposlenih osoba.
3. Program podsticaja zapošljavanja invalidnih osoba kojim je obuhvaćeno zapošljavanje 10 nezaposlenih osoba sa invaliditetom.

Sredstva u iznosu od 960.000,00 KM su osigurana iz vlastitih izvora, sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje i Federalnog ministarstva rada i socijalne pomoći.

Ostala je mogućnost da se osiguraju i dodatna sredstva ukoliko bude veći interes poslodavaca za podsticajnim sredstvima.

Javni poziv je objavljen 15.03.2010. godine sa rokom važenja do 14.04.2010. godine, a konačna odluka o odobrenju liste zahtjeva i sredstva korisnicima je usvojena na sjednici Upravnog odbora 16.06.2010. godine.

Odaziv poslodavaca na javni poziv je bio velik i iznad očekivanja tako da nisu mogli biti zadovoljeni svi zahtjevi u sufinansiranju zapošljavanja u mjeri koliko je traženo.

Ipak, angažovanjem rukovodstva Službe, naknadno su osigurana dodatna sredstva i svi poslodavci koji su ispunjavali uslove iz javnog poziva su dobili podsticajna sredstva ovisno o broju zaposlenih i ostalih kriterija iz Metodologije i kriterija o selekciji i vrednovanju zahtjeva.

Na prijedlog Komisije i ravnatelja Službe, Upravni odbor je donio sljedeće odluke:

1. Po programu sufinansiranja zapošljavanja mladih osoba VSS bez radnog iskustva uzimajući u obzir i 3 riješena zahtjeva u završnom postupku, odobrena su sredstva u iznosu od 1.296.000,00 KM za sufinansiranje zapošljavanja 180 osoba.
2. Po programu „Stručne doobuke“ odobrena su sredstva u iznosu od 142.500,00 KM za sufinansiranje zapošljavanja 95 nezaposlenih osoba.
3. Po programu „Posao za invalide“ odobrena su sredstva u iznosu od 90.000,00 KM za sufinansiranje zapošljavanja 10 invalidnih osoba.

Ukupno odobrena sredstva po svim programima iznose 1.528.500,00 KM, a sredstva za realizaciju programa je osigurala Služba za zapošljavanje u iznosu od 1.029.300,00 KM, Federalni zavod za zapošljavanje u iznosu od 445.200,00 (za stručnu obuku i dodatna sred-

stva za VSS u iznosu od 295.200,00 KM) i Federalni o ministarstvo rada i socijalne pomoći iznos od 54.000,00 KM.

Po odobravanju lista zahtjeva, pristupilo se realizaciji donesenih odluka odnosno zaključivanju ugovora sa poslodavcima:

- Zaključno sa 31.12. izvještajne godine zaključeni su ugovori za zapošljavanje 133 pripravnika VSS, u toku je realizacija ugovora za 41 pripravnika (Vlada HNK i drugi), a poslodavci su odustali od zapošljavanja 5 pripravnika.
- Po programu „Stručne doobuke“, zajedno sa riješenim zahtjevima po žalbama zaključeni su ugovori za zapošljavanje 82 osoba, čeka se zaključivanje ugovora za još 9 osoba („Geneza“ Mostar), dok se odustalo od zapošljavanja za 11 nezaposlenih osoba (zapošljavanje manjeg broja od odobrenih i drugi razlozi),
- Po programu „Posao za invalide“ zaključeni su ugovori za zapošljavanje 6 osoba, službeno je odustao 1 poslodavac, a za ostala 3 odobrena mjesta je prošao rok za zaključivanje ugovora (neslužbeno odustali).

Po navedenim programima ukupno je zaposleno 221 osoba, realizacija odluka u toku je za 50 osoba, a od programa zapošljavanja je odustala je 21 nezaposlena osoba.

Pored navedenog, u ovom periodu su realizovani programi tržišta rada koje je ranije provodio Federalni zavod za zapošljavanje, a 2010. godine ih provode Službe za zapošljavanja u F BiH na osnovu potpisanih sporazuma.

Javni poziv je objavio Federalni zavod za zapošljavanje 28.04.2010. godine, a sve procedure oko realizacije programa provode Službe za zapošljavanje.

Vrijednost odobrenih sredstava po prvom javnom pozivu za našu Službu iznosi 474.600,00 KM a sufinansira se zapošljavanje 118 nezaposlenih osoba iz sljedećih ciljanih grupa:

- sufinansiranje zapošljavanja mladih osoba visoke, više i srednje stručne spreme bez radnog iskustva u ukupnom iznosu od 184.800,00 KM za 49 nezaposlenih osoba;
- sufinansiranje zapošljavanja i samozapošljavanja žena iznad 30 godina u ukupnom iznosu od 189.000,00 KM za 57 nezaposlenih osoba.
- sufinansiranje zapošljavanja invalida i žena žrtava rata u iznosu od 100.800,00 KM za 12 nezaposlenih osoba.

Realizacija ovih programa je u fazi završetka, a do sada su zaključeni ugovori:

- Po programu zapošljavanja mladih bez radnog iskustva (VSS, VŠ, SSS, KV) zaključeni su ugovori za 40 osoba (VSS – 25 osoba, VŠS – 4 osobe, SSS – 3 osobe i KV – 8 osoba), zaključivanje ugovora za 14 osoba je u toku, a odustalo se od zapošljavanja za 2 osobe.
- Po programu zapošljavanja i samozapošljavanja žena iznad 30 godina zaključeni su ugovori za zapošljavanje 32 žene (12 zapošljavanje i 20 samozapošljavanje), realizacija ugovora u toku je za 14 osoba (zapošljavanje kod poslodavaca), a poslodavci su odustali od zapošljavanja 2 osobe.

- Po programu zapošljavanja invalida, zaključeni su ugovori za zapošljavanje 6 invalida, a u toku je realizacija za preostalih 13 osoba sa invaliditetom sa malom vjerojatnošću da će biti riješen.

Naime, kod ovog programa je karakteristično da poslodavci veoma teško dolaze do osoba sa invaliditetom sa 60% i više, jer se takvi u malom broju nalaze na evidenciji nezaposlenih.

Treba napomenuti, da je Federalni zavod za zapošljavanje na osnovu potpisanog Aneksa Sporazuma od 22.07.2010. godine osigurao dodatna sredstva za realizaciju ovih programa, tako da su odlukom Upravnog odbora Službe odobrena sredstva svim korisnicima koji su ispunjavali uslove iz javnog poziva. Dodatna sredstva su osigurana za zapošljavanje mladih i invalida, a kod programa zapošljavanja žena nije bilo potrebe za dodatnim sredstvima.

Po ovim programima zaključno sa 31.12.2010. godine ukupno je zaposleno 78 osoba, realizacija u toku je za još 41 osobu, dok se od programa odustalo za 4 osobe.

U trećem kvartalu, realizovan je još jedan program koji je na osnovu Sporazuma sa Federalnim zavodom za zapošljavanje provela Služba i to:

- Program sufinansiranja obuke, dokvalifikacije i prekvalifikacije u cilju zapošljavanja 38 nezaposlenih osoba i za 19 već zaposlenih osoba koje će poslodavac zadržati u radnom odnosu, a inače im zbog ekonomske krize prijeti otkaz radnog odnosa. Sufinansirani iznos po jednoj osobi iznosi 1.500,00 KM, a ukupno odobrena sredstva iznose 85.500,00 KM.
- Program sufinansiranja informatičke obuke za 94 nezaposlene osobe u iznosu od 300,00 KM po jednom kandidatu, a ukupno odobrena sredstva iznose 28.200,00 KM.

Ukupna sredstva za cijeli program iznose 113.700,00 KM.

Javni poziv za ovaj program je objavljen 07.08.2010. godine i nažalost zbog godišnjih odmora i pretrpanih termina za programe obuke, odziv na javni poziv je bio nedovoljan.

Komisija je završila svoj dio posla, a Upravni odbor je doni odluke da se odobre sredstva za obuku i dokvalifikaciju za poslodavce uz zapošljavanje 14 novih radnika i sredstva za zadržavanje 18 zaposlenih radnika kojima prijeti otkaz radnog odnosa.

Za sufinansiranje informatičke obuke odobrena su sredstva za 17 nezaposlenih osoba, a kako nisu utrošena sva odobrena sredstva, rok važenja javnog poziva se produžava do utroška sredstava.

U toku 2010. godine pokrenut je Projekt podrške mrežama socijalne sigurnosti i zapošljavanja (SSNESP) kao nastavak već ranije provedenog programa finansiranog od strane Svjetske banke i Federalnog zavoda za zapošljavanje (SESP).

Sporazum o implementaciji i finansiranju aktivnosti (SSNESP) za period 2010. – 2014. godine između Federalnog ministarstva rada i socijalne pomoći, Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje potpisan je 19.10.2010. godine, a javni poziv za učestvovanje u projektu je objavljen 25.10.2010. godine.

Cjelokupan proces realizacije provode kantonalne službe za zapošljavanje.

Predviđene su sljedeće aktivne mjere:

- sufinansiranje zapošljavanja sa iznosom podrške do 2.200,00 KM,
- sufinansiranje samozapošljavanja sa iznosom podrške do 2.200,00 KM,
- finansiranje obuke do 1.500,00 KM,
- podrška mobilnosti radne snage do 1.500,00 KM.

Sredstva za finansiranje ovih mjera osigurala je Svjetska banka i Federalni zavod za zapošljavanje u jednakom omjeru 50 : 50 %.

Provođenje samog projekta je vrlo otežano zbog nepreciznosti u javnom pozivu i nejasnoća u načinu implementacije cjelokupnog procesa.

Od momenta objavljivanja javnog poziva do kraja godine podneseno je:

- samozapošljavanje 134
- zapošljavanje kod poslodavaca za 88 osoba
- obuka 256
- mobilnost radne snage 3

Zaključno sa 31.12.2010. godine realizovano je odnosno zaposleno:

- samozapošljavanje 15 osoba
- zapošljavanje 14 osoba
- obuka nezaposlenih 43 osobe

Ostali zahtjevi su u fazi rješavanja i trebaju biti riješeni do kraja prvog mjeseca 2011. godine.

Isplaćena sredstva za programe iznose 46.980,00 KM i vrši se sukcesivno, zavisno od kompletnosti zahtjeva.

Sumirajući navedeno, može se zaključiti da je Služba u 2010. godini radila vrlo aktivno na provođenju mjera aktivne politike i da je efekat zapošljavanja po programima:

- Po programu zapošljavanja mladih (pripravnika) 173 osobe
- Po programu obuke i dokvalifikacije 96 osoba
- Po programu zapošljavanja invalida 12 osoba
- Po programu zapošljavanja žena 32 osobe
- Po programu zapošljavanja (SSNEP) 15 osoba
- Po programu samozapošljavanja (SSNEP) 14 osoba

Ukupno po svim programima zaposleno je 342 osobe sa evidencije nezaposlenih, a ukoliko se ovom broju dodaju ugovori koji su u fazi realizacije, efekti provođenja aktivnih mjera u 2010. godini će biti 433 novozaposlena radnika.

Služba je u okviru svojih zakonskih obaveza i mogućnosti aktivno radila na provođenju drugih mjera aktivne politike u zapošljavanju koje ne iziskuju veća novčana izdvajanja, što će biti stalna aktivnost u narednom periodu.

Između ostalog, navodimo sljedeće aktivnosti:

Tokom prve polovice tekuće godine uspostavljena je intenzivna saradnja sa tvrtkom Geneza d.o.o., u pronalaženju i odabiru kadra, prvenstveno invalidnih osoba za rad na novootvorenim radnim mjestima – radnik u call centru. Tvrtka Geneza d.o.o. Mostar je partner tvrtki „Geneza“ d.o.o. iz Hrvatske, koja postoji od 1998 godine s sjedištem u Zagrebu, i koja zapošljava 120 radnika, od kojih su 33 osobe sa invaliditetom, integrisanih kroz vrlo sofisticirani sistem telekomunikacijskih usluga, uslijed čega je i izabrana za Poslodavca godine za osobe sa invaliditetom od strane UNDP – Program Ujedinjenih nacija. U okviru ove saradnje kontaktirane su nezaposlene invalidne osobe sa naše evidencije, te čak i invalidne osobe-korisnici Centra za socijalni rad grada Mostara, u cilju pomoći toj teško zapošljivoj kategoriji u pronalaženju zaposlenja. Nakon preliminarnog odabira, proveden je selekcijski postupak za 32 invalidne nezaposlene osobe (psihološko testiranje i individualni intervju), što je do sada rezultiralo zapošljavanjem 15 nezaposlenih invalidnih osoba. Također je proveden selekcijski postupak za 40 nezaposlenih osoba sa područja našeg kantona za istu tvrtku, radno mjesto prodajni menadžer. Do ovog momenta zaposleno je 7 osoba odgovarajućeg profila.

Kako službe za zapošljavanje Zapadno-hercegovačkog i hercegbosanskog kantona nemaju potreban kadar (psiholog) za obavljanje psihologijskog testiranja u okviru selekcijskog postupka, u saradnji sa Genezom d.o.o. i spomenutim kantonalnim službama za zapošljavanje proveden je i selekcijski postupak u Grudama za 25 osoba, te u Livnu za 10 nezaposlenih osoba. Saradnja će se nastaviti.

Predstavnici Zavoda Papirot iz Ljubljani su 12.02.2010. izvršili postupak izbora budućih trenera iz redova mladih nezaposlenih osoba visoke stručne spreme, u okviru projekta „Uspjet ću“. Cilj projekta je formirati jezgro stručnih saradnika (trenera) izvan kantonalne službe, koji će se baviti operativnim izvođenjem programa aktivne politike zapošljavanja, bazirajući se pri tome na potrebe, želje i mogućnosti nezaposlenih osoba. Projekt predviđa stručno osposobljavanje 15 visokoobrazovanih nezaposlenih osoba (trenera) u trajanju od četiri sedmice, usmjereno na razvoj i jačanje njihovih osobnih kompetencija, radi uspješnog uključivanja na tržište rada. Obuku ovih nezaposlenih osoba izvršili su treneri Zavoda „Pailot“, u saradnji sa trenerima Službe, u periodu od 08.03. – 02.04.2010. godine. Nakon obuke, predviđeno je da ovih 15 novoobučanih trenera iz redova nezaposlenih osoba u slijedećih 12 mjeseci rade sa drugim teško zapošljivim osobama u okviru posebno pripremljenih seminara i radionica (aktivno traženje posla i informisanje), te ih tako pripreme za tržište rada. Od početka projekta obuku je prošlo cca 200 nezaposlenih osoba, a 4 obučena trenera su i sama došla do zaposlenja. Projekt se nastavlja do kraja aprila 2011. godine.

Krajem jula u prostorijama Federalnog zavoda za zapošljavanje, održan je sastanak Komisije za ocjenu uspješnosti realizacije Aneksa ugovora o provođenju dodatnih aktivnosti osposobljavanja stručnih radnika kantonalnih službi za zapošljavanje u okviru realizacije projekta „Centar za osposobljavanje stručnih radnika i za razvoj i implementaciju programa aktivne

politike zapošljavanja“. Na osnovu uvida u cjelokupnu dokumentaciju, donesen je zaključak da je Zavod Papilot proveo sve aktivnosti o Aneksu ugovora. Pojedine aktivnosti su probile terminski okvir, dok su druge premašile predviđeni obuhvat učesnika.

Krajem godine održan je sastanak Komisije za ocjenu uspješnosti realizacije Ugovora o realizaciji projekta „Centar za osposobljavanje stručnih radnika i za razvoj i implementaciju programa aktivne politike zapošljavanja“, čime je i završen proces uspostavljanja spomenutog centra, čiji implementator je bio Zavod „Papilot“ iz Ljubljane.

U proteklom periodu pokrenuli smo i aktivnosti vezane sa profesionalno usmjeravanje učenika završnih razreda srednje škole. Dana 23. 04. 2010. održana su dva sastanka sa predstavnicima srednjih škola sa područja grada Mostara u cilju informisanja o aktivnostima vezanim za profesionalno usmjeravanje u Službi za zapošljavanje HNK. Pozvano je 18 škola, po 9 na svaki sastanak. Sastancima su prisustvovali predstavnici iz 6 škola i to: Gimnazija Fra Grge Martića, Srednja medicinska škola sestara Milosrdnica, Srednja ekonomska škola Dr Joze Martinovića, Srednja turističko ugostiteljska škola, Srednja prometna škola i Srednja strojarska škola Fausta Vrančića. Prisutni su izrazili interes za profesionalno usmjeravanje, a pogotovo za informisanje o stanju na tržištu rada i generalno za aktivnosti Službe za zapošljavanje. Školama čiji se predstavnici nisu odazvali na sastanak, te onima koje nisu na području Mostara, dostavljeni su materijali o značaju profesionalnog usmjeravanja, podaci o stanju na evidenciji nezaposlenih osoba, te o načinima ostvarivanja prava nezaposlene osobe. Također je napravljen pregled svih dostupnih fakulteta na području Federacije BiH, te su ponuđene usluge profesionalnog informisanja.

U mjesecu maju 2010. slijedilo je testiranje i savjetovanje onih maturanata koji su pokazali interes i potrebu za profesionalnim usmjeravanjem.

Kroz testiranje je prošlo ukupno 34 učenika, a sa njih 31 je obavljeno i savjetovanje. Ostvarena je najbolja saradnja sa Gimnazijom Fra Grge Martića iz koje je testirano 19 i savjetovano 16 učenika. Također, dobra saradnja je ostvarena i sa Srednjom turističko ugostiteljskom školom iz koje je kroz kompletan proces profesionalnog usmjeravanja prošlo 14 učenika. Osim toga profesionalno usmjeravanje je prošao jedan maturant Opće gimnazije, jedna osoba koja je upućena iz Centra za mentalno zdravlje i jedan maturant osnovne škole.

Dana 28.04.2010. predstavnici Službe prisustvovali su i sastanku u organizaciji Zavoda za školstvo Mostar. Tema sastanka bile su upisne kvote za upis u srednje škole u školskoj 2010.-11. godini. Predstavljeno je stanje na evidenciji nezaposlenih osoba i naglašena je potreba saradnje sa obrazovnim sistemom u cilju stvaranja kvalifikovanog kadra, te su predstavljene aktivnosti Službe koje se provode u cilju smanjenja nezaposlenosti u kantonu.

U Zenici je u periodu 14.-15. maja održana obuka trenera aktivne politike zapošljavanja, za provođenje programa aktivne politike zapošljavanja. Prisustvovali su predstavnici trenera iz kantonalnih službi za zapošljavanje. Razmjenjena su iskustva u provođenju programa „Uspjet ću!“, te je predstavljen 5-dnevni program „Moj profesionalni put“.

14. 15 i 16. juna obavljen je posjet Zavodu za zapošljavanje Crne Gore u organizaciji zavoda Papilot i Federalnog zavoda za zapošljavanje u cilju preuzimanja najboljih praksi u implementaciji projekta Papilot u Službi za zapošljavanje HNK.

Posjećen je Biro rada Podgorica, gdje je održan sastanak sa zaposlenicima navedenog biroa i predstavnicima svih kantonalnih službi iz Federacije BiH i Federalnog zavoda za zapošljavanje u cilju razmjene iskustava. Istog dana je posjećen i novootvoreni Centar za informisanje i profesionalno savjetovanje (CIPS) u Podgorici. Također je posjećen i Biroa rada u Podgorici i Cetinju, gdje je također održan sastanak sa zaposlenicima biroa.

U sklopu ustaljenih godišnjih aktivnosti, dana 28.06.2010. godine provedeno je profesionalno usmjeravanje za četiri osobe sa smetnjama u razvoju, u cilju davanja mišljenja o mogućnosti nastavka srednjoškolskog obrazovanja. Ove mlade osobe će školovanje nastaviti za zvanje pomoćnog kuhara, po prilagođenom nastavnom programu.

Članovi Centra za razvoj i implementaciju programa aktivne politike zapošljavanja (CAPZ) su održali sastanak 25.08.2010. godine, posvećen realizaciji mjera aktivne politike zapošljavanja. Između ostalog, sastanak je sazvan da bi se dobili kvalitetni inputi u vezi sa mjerama aktivne politike zapošljavanja, a radi izrade dijela Programa rada i Finansijskog plana Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2011. godinu u tom domenu. Konstatovano je da će u 2011. godini biti osigurano više sredstava za programe zapošljavanja s obzirom na činjenicu da su prestale finansijske obaveze po osnovu Zakona o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica. Na slijedećem sastanku/radionici CAPZ-a, održanom 21. i 22.10.2010. godine, razmatrali su se programi pripreme za zapošljavanje Uspjet ću, Moj profesionalni put te dvodnevni i jednodnevni informativni seminari za nezaposlene osobe. Dogovoreno je da se dvodnevni motivacijski seminar razdvoji na dvije jednodnevne radionice: Pisanje životopisa i Razgovor sa poslodavcem, za koje će do slijedećeg sastanka biti napravljena i radna uputstva o načinu izvođenja.

Kantonalne službe za zapošljavanje, Federalni zavod za zapošljavanje i MDG-F programa za zapošljavanja i zadržavanja mladih (YERP) potpisali su sporazum o provođenju Yerp projekta. Projekt je započeo sa realizacijom početkom 2010. godine, a zajednički ga provodi 5 UN agencija (UNDP, UNICEF, UNV, UNFPA i IOM), u partnerstvu sa lokalnim partnerima i institucijama.

Jedan od specifičnih ciljeva projekta je jačanje kapaciteta javnih zavoda za zapošljavanje u oblasti izrade i provođenja mjera za zapošljavanje mladih. Kako bi ovaj cilj bio ostvaren, te kako bi se poboljšao pristup mladih prema uslugama profesionalnog usmjeravanja, u okviru programa bit će uspostavljeno 17 Resursnih centara za zapošljavanje mladih pri kantonalnim službama za zapošljavanje širom BiH. Na osnovu održanih prezentacija i sastanaka sa predstavnicima kantonalnih službi za zapošljavanje I FZZ, kantonalne službe su odredile biroa za zapošljavanje u : Sarajevu, Goraždu, Zenici, Travniku, Bihaću, Mostaru, Livnu, Orašju, Širokom Brijegu i Tuzli, kao buduće resursne centre. Aktivnosti YERP-a kojima se pruža podrška nezaposlenim mladim ljudima će uključivati: savjetodavne usluge, obuku za traženje posla, izradu individualnih planova za zapošljavanje, profesionalno usmjeravanje te informacije o migracijama i pomoć u vezi sa migracijama. Svaki centar će imati 4 savjetnika. Dvojicu će angažovati i plaćati služba za zapošljavanje, a dvojica će se plaćati kroz Zajednički program. Od ovo dvoje, jedan će biti zaposlen kroz shemu za sticanje radnog iskustva (na jednu godinu), a jedan će biti državni volonter UN-a, koji će se finansirati kroz sporazum o podjeli troškova između UNDP-a i UNV-a.

Izvršen je odabir volontera koji je angažovan od strane UNDP-a, a u toku je izbor pripravnika. Izvršen je i prijem opreme potrebne za rad Centra, te je napravljena adaptacija potrebnih prostorija. U skorom periodu bit će napravljen polugodišnji plan rada Centra, u saradnji sa UNDP-om.

Dana 19.10.2010. godine PIU SESER je organizovao sastanak predstavnika kantonalnih službi za zapošljavanje, u cilju prezentacije Projekta SSNESP (Podrška mrežama socijalne sigurnosti i zapošljavanju), finansiran od strane Svjetske banke i Federalnog zavoda za zapošljavanje. Treća projektna komponenta pod nazivom „Posredovanje i podrška pri zapošljavanju” ima za cilj pružanje usluga posredovanja pri zapošljavanju za: (i) osobe koje aktivno traže posao, a izgubile su pravo na primanje gotovinskih naknada, i/ili (ii) ugrožene kategorije, npr. osobe sa onesposobljenjem, teško zapošljive kategorije, demobilisane borce, itd. Komponenta će imati dvije uloge: (a) kompenzacijsku ulogu koja će pomoći povećanju prihvatljivosti ciljanja i drugih reformi socijalne zaštite pružanjem prelazne podrške onima koji budu izgubili naknade kao rezultat ovih reformi; i (b) aktivacijsku ulogu koja će pomoći ugroženima koji traže posao da dođu do prilika za zapošljavanje. Javni poziv za ovaj projekt objavljen je 25.10.2010. godine, a isti dan je organizovan i sastanak za voditelje biroa u prostorijama Službe za zapošljavanje HNŽ/K u Mostaru, u cilju upoznavanja sa ovim projektom.

3. Ostale aktivnosti Službe

Na osnovu Zakona o zapošljavanju stranaca, u ovom periodu je izdato 120 radnih dozvola od čega za državljane Hrvatske je izdato 64, Srbije 23, Kine 8, Makedonija 4, Austrije 3, Turske 3 i 15 dozvola za državljane ostalih zemalja.

Najviše stranih državljana je zaposleno u Mostaru i to 85, Čapljina 9, Konjicu 7, Prozor-Rama 2, Čitluk 10, Jablanica 1, Neum 3 i Stolac 3.

Po kvalifikacionoj strukturi za VSS je izdato 42 radnih dozvola, VŠS 9, za SSS 28, KV 10, PK 27 dozvola i 4 NK dozvole.

Zbog odobrenih kvota u izdavanju radnih dozvola, Služba redovno dostavlja podatke o izdatim radnim dozvolama Agenciji za rad i zapošljavanje i nadležnom državnom ministarstvu.

IV - EVIDENCIJE, ANALIZE I INFORMISANJE

1. Evidencija

1.1. Prijavljivanje na evidenciju

I u ovoj godini osjeća se pojačano prijavljivanje na evidenciju nezaposlenih osoba radi ostvarivanja određenih beneficija na osnovu nezaposlenosti: demobilisani borci, porodične penzije, stipendiranje, smještaj u studentske domove, plaćanje participacije i sl. Naročito je pojačano prijavljivanje radi izdavanja poreznih kartica za članove porodica na osnovu Zakona o porezu na dohodak. Do pojačanog prijavljivanja naročito je došlo zbog opće recesije i ekonomskih poteškoća s tim u vezi.

Tokom 2010. godine na evidenciju nezaposlenih osoba u biroima Službe prijavilo se ukupno 7.330 osoba.

U odnosu na proteklu godinu to je više za 297 ili za 4,2%, ali još uvijek znatno iznad uobičajenog prosjeka.

Struktura novoprijavljenih prema stepenu obrazovanja je sljedeća:

BIRO	UKUPNO	OD TOGA ŽENA	PO STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA							
			VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
Čapljina	723	349	85	34	231	0	1	243	58	71
Čitluk	490	252	65	38	166	0	0	196	22	3
Jablanica	500	234	39	16	128	0	1	206	3	107
Konjic	1.106	551	123	37	317	0	3	364	15	247
Mostar	3.698	1.889	678	228	1.326	0	7	1.060	205	194
Neum	115	58	14	6	35	0	0	47	13	0
Prozor-Rama	370	173	43	13	81	0	0	168	0	65
Ravno	9	4	3	0	3	0	0	2	0	1
Stolac	319	183	55	13	92	0	2	102	55	0
Ukupno	7.330	3.693	1.105	385	2.379	0	14	2.388	371	688

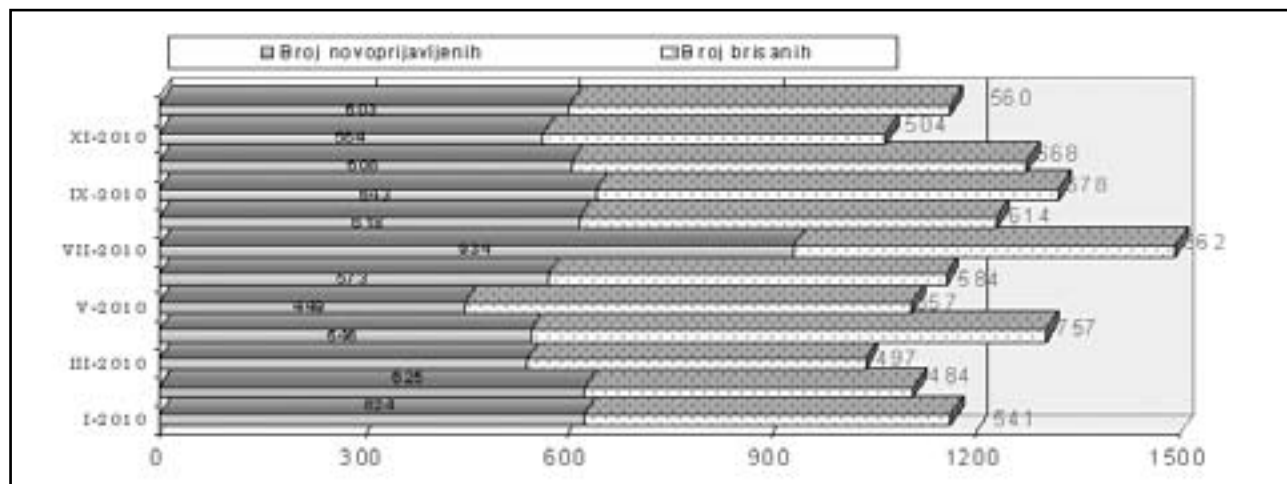
Od ukupnog broja novoprijavljenih osoba na žene otpada 3.693 ili 50,4%.

1.2. Skidanje sa evidencije

Sa evidencije je skinuto po različitim osnovama 7.104 nezaposlenih osoba za 3,9% više u odnosu na prethodnu godinu. Od ukupnog broja 3.152 su žene ili 44,4%.

Broj skinutih sa evidencije po stepenu stručnog obrazovanja je sljedeći:

BIRO	UKUPNO	OD TOGA ŽENA	PO STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA							
			VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
Čapljina	718	283	84	34	178	0	5	249	88	80
Čitluk	442	244	55	33	133	0	0	171	47	3
Jablanica	390	164	38	12	107	0	2	152	15	64
Konjic	824	376	81	19	225	0	2	302	60	189
Mostar	3.660	1.674	535	138	1.136	0	20	1.283	198	350
Neum	100	48	10	2	29	0	0	50	9	0
Prozor-Rama	556	146	39	16	105	0	0	219	11	166
Ravno	6	4	3	0	3	0	0	0	0	0
Stolac	408	213	60	16	90	0	5	144	93	0
Ukupno	7.104	3.152	905	270	2.006	0	34	2.570	467	852



Kretanje novoprijavljenih i brisanih osoba tijekom 2010. po mjesecima:

1.3. Stanje na evidenciji

Kretanje broja nezaposlenih osoba u HNŽ/HNK 2001. – 2010. vidljivo je iz ove tablice:

Kretanje broja nezaposlenih osoba u HNŽ/HNK

OPIS	Broj nezaposlenih osoba (stanje 31.12.)									
	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Federacija BiH	267.783	282.473	297.382	315.847	346.596	362.116	367.570	338.643	354.577	364.929
Ukupno HNK	20.815	22.304	23.886	25.642	26.794	28.632	30.838	29.403	29.596	29.822
Čapljina	1.309	1.501	1.727	2.037	2.294	2.482	2.906	2.985	2.764	2.769
Čitluk	1.053	1.066	1.189	1.316	1.198	1.443	2.034	2.072	2.036	2.085
Jablanica	1.051	1.151	1.273	1.470	1.542	1.616	1.721	1.772	1.882	1.992
Konjic	2.566	2.904	3.119	3.297	3.329	3.783	3.926	3.530	3.671	3.953
Mostar	12.449	12.100	13.541	13.982	14.585	15.209	15.574	14.688	14.775	14.813
Neum	221	240	289	290	313	334	327	308	332	347
Prozor-Rama	1.485	1.514	1.495	1.605	1.589	1.609	1.843	1.811	1.873	1.687
Ravno	-	-	-	-	20	22	28	31	31	33
Stolac	681	826	1.253	1.645	1.924	2.134	2.479	2.206	2.232	2.143

Na dan 31. decembra 2010. godine na evidenciji nezaposlenih osoba zatečeno je 29.822 osoba.*

U odnosu na kraj 2009. godine kada se na evidenciji nalazilo 29.596 nezaposlenih osoba povećanje je za 226 osoba ili za 0,8 %.

Prosječno mjesečno tokom 2010. godine na zaposlenje je čekalo 29.720 osoba.

Gledano po općinama kod većine njih zabilježen je porast nezaposlenih i to: Konjic za 7,7% (ili za 285 osoba), Ravno za 6,5% (ili za 7 a 2 osobe), Jablanica za 5,8% (ili za 110 osoba), Neum 4,5% (ili za 15 osoba), Čitluku za 2,4% (ili za 49 osoba), Mostar za 0,3% (ili za

* TABELA 7. - Pregled aktivnosti u 2010. godini

38 osoba) i Čapljina za 0,2% (ili za 5 osoba), dok je pad nezaposlenih osoba ostvaren kod Prozor-Rame 9,9% (ili za 186 osoba) i Stolac za 4% (ili za 275 osoba).

Struktura nezaposlenih osoba po stepenima stručnog obrazovanja je sljedeća:

BIRO	UKUPNO	OD TOGA ŽENA	PO STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA							
			VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
Čapljina	2.769	1.427	116	88	762	0	13	1.145	376	269
Čitluk	2.085	1.107	98	69	643	0	0	966	306	3
Jablanica	1.992	982	72	39	522	0	10	826	54	469
Konjic	3.953	1.907	125	67	856	0	9	1.358	31	1.507
Mostar	14.813	7.795	1.107	493	4.518	0	109	5.388	1.456	1.742
Neum	347	153	19	12	102	0	1	147	64	2
Prozor-Rama	1.687	857	70	35	342	0	0	693	32	515
Ravno	33	13	3	0	10	0	1	11	0	8
Stolac	2.143	1.012	79	35	507	0	13	905	596	8
Ukupno	29.822	15.253	1.689	838	8.262	0	156	11.439	2.915	4.523

Prema stepenu stručnog obrazovanja najveći udio se odnosi na KV radnike 38,3%, zatim slijedi SSS 27,7%, NK radnici 15,2%, PK 9,8%, VSS 5,7%, VŠS 2,8% i VKV radnici 0,5%.*

Najbrojnija zanimanja u pojedinim stepenima obrazovanja su:

- NK, PK radnici bez zanimanja 4.523, daktilografi 90, pomoćni kuhar 39, pomoćni građevinski radnik 35, pomoćni bojadar 19, pomoćni tesar 15, pomoćni zidar 15, konfekcijski krojač 9, frizer za žene 9, itd.
- KV i VKV: prodavači 2.096, automehaničari 869, bravari 861, frizeri za žene 636, kono- bari 603, metalostrugar 504, itd.
- SSS: ekonomski tehničar 1.450, maturant gimnazije 1.208, mašinski tehničar 791, medicinski tehničar 407, itd.
- VŠS: ekonomist 187, nastavnik razredne nastave 87, pravnik 87, nastavnik predškolskog vaspitanja 85, nastavnik biologije i Hemije 56, nastavnik historije i geografije 24 itd.
- VSS: diplomirani pravnik 308, dipl. ekonomista 224, dipl. inženjer poljoprivrede 117, dipl. profesor engleskog jezika 95, dipl. pedagog 69, dipl. ekonomist finansijsko-računovodstveni smjer 65, profesor hrvatskog jezika i književnosti 59, diplomirani novinar 56, dipl. inženjer mašinstva 38, dipl. inženjer za računare 37, diplomirani inženjer voćarstva i vinogradarstva 32, dipl. kriminalist 30, profesor njemačkog jezika 27, itd.**

Posmatrano po godinama starosti struktura izgleda ovako:

* TABELA 10. – Nezaposlene osobe na evidenciji na dan 31.12.2010. godine

** TABELA 13. – Pregled broja nezaposlenih osoba na evidenciji po najbrojnijim zanimanjima na dan 31.12.2010. godine

Ukupno	GODINE STAROSTI										
	15-19 god.	20-24 god.	25-29 god.	30-34 god.	35-39 god.	40-44 god.	45-49 god.	50-54 god.	55-59 god.	60-64 god.	65 i više god.
29.822	1.224	4.290	4.875	3.645	3.325	3.283	3.417	2.898	2.099	757	9

Udio nezaposlenih osoba u dobi do 30 godina je 34,8% i u odnosu na prošlu godinu bilježi porast za 4,3%.

Zabrinjava trend porasta nezaposlenih u dobi od 30-40 godina (6.970 ili 23,4%), osoba u punom radnom naponu. Problematična je posebno kategorija preko 50 godina koja učestvuje sa 19,3 % u ukupnom broju jer su perspektive za njihovo zapošljavanje minimalne, a u odnosu na prošlu godinu ova kategorija nezaposlenih smanjila je udjel za 1,4%.

Prema vremenu čekanja na zaposlenje situacija je sljedeća:

Ukupno	VRIJEME ČEKANJA NA ZAPOSLENJE									
	do 6 mjeseci	6-9 mjeseci	9-12 mjeseci	12-18 mjeseci	18-24 mjeseca	2-3 god.	3-5 god.	5-7 god.	7-9 god.	preko 9 god.
29.822	3.628	1.388	1.238	2.059	1.784	3.231	5.517	3.456	2.237	5.284

Vidljiva je dinamika prijavljivanja u posljednjim godinama.

Zabrinjavajući je podatak da svaka treća osoba sa evidencije čeka na zaposlenje više od 5 godina (10.977 ili 36,8 %), a posebno podatak da 17,7% (za 0,2% više nego lani) nezaposlenih posao čeka više od 9 godina. Pored toga što se posebno analizira njihova struktura, potrebno je činiti i daljnje aktivnosti na bržem zapošljavanju ovih osoba.

U ukupnom broju nezaposlenih nalazi se i 6.490 demobilisanih boraca (u odnosu na prošlu godinu manje za 1.024 ili za 13,6%), 468 članova porodica poginulog i nestalog borca, 228 ratnih vojnih invalida, 15 invalida –civilnih žrtava rata i 133 ostalih invalida.*

U dijelu izvještaja gdje se govori o zaposlenosti istaknut je podatak o 444 radnika za čijim radom je prestala potreba – radnika na takozvanom čekanju, te 5.381 radnika čije predmete komisija za primjenu člana 143. Zakona o radu još nije riješila, pa će rješavanjem radno-pravnog statusa ovih osoba značajno povećati broj nezaposlenih na evidenciji.

2. Analitički poslovi

Sačinjen je Izvještaj o radu Službe za zapošljavanje HNK za 2009. godinu, te nakon usvajanja dostavljen nadležnim ustanovama i tijelima. Također je sačinjen Program rada za 2010. godinu na kojeg je saglasnost, na osnovu Statuta, dala Vlada kantona.

* TABELA 11. – Pregled broja demobilisanih boraca, članova porodica poginulih ili nestalih boraca u ratu i dr. općinama na dan 31.12.2010. godine.

Tokom godine sačinjeni su Izvještaji o radu Službe za 3, 6 i 9 mjeseci tekuće godine i nakon usvajanja dostavljeni su nadležnim subjektima.

Obavljeno je istraživanje tržišta rada na području kantona prema jedinstvenoj metodologiji na nivou Federacije BiH za 2011.

Cilj istraživanja je prikupiti podatke o potrebama za radnicima kod poslodavaca, potrebama za stručnom pripremom, eventualnim viškovima zaposlenika, mogućnostima zapošljavanja invalida i drugih teže zapošljivih kategorija nezaposlenih, te podatke o saradnji sa Službom za zapošljavanje i njenoj kvaliteti.

Prikupljeni podaci služe za kratkoročna predviđanja na tržištu rada, vođenje upisne politike, te izradu konkretnih programa zapošljavanja i stručne pripreme, a i za unapređivanje saradnje Službe i poslodavca u zadovoljavanju njihovih kadrovskih potreba.

U pripremi istraživanja održano je nekoliko sastanaka na nivou Federalnog zavoda za zapošljavanje: izrada metodologije, upitnika, utvrđivanje uzorka i termina provođenja, troškovnika i sl., te razini službe sa stručnim radnicima i voditeljima biroa koji su provodili istraživanje: obuka, dinamika provođenja i izvještavanje. Anketirana su preduzeća koja zapošljavaju 10 i više radnika na stalnom uzorku od 400 poslodavaca (određena kvota od Federalnog zavoda). Odziv poslodavaca bio je 93,5%. Izrađen je novi aplikacijski program za obradu podataka iz anketnog upitnika. Trenutno se vrši unos podataka, a poslije slijedi obrada podataka, sačinjavanja informacije i prezentacija rezultata.

Krajem marta u Mostaru je održan završni događaj LINK Projekta „Posao i poduzetništvo u Mostaru“ na temu – Uloga saradnje obrazovnog sistema i poslovnog sektora u kreiranju rednih mjesta. Sastanku su prisustvovali i predstavnici Službe. Inače Služba je sačinila stručnu podlogu za kreiranje, koncipiranje i realizaciju ovog projekta putem kojeg je osposobljeno i zaposleno oko 100 mladih nezaposlenih osoba u deficitarnim zanimanjima.

Služba je učestvovala u istraživanjima oko postignutih rezultata u implementaciji EU-VET programa – reforma srednjeg strukovnog obrazovanja. Inače predstavnici Službe su radili na kvalitativnim i kvantitativnim istraživanjima, te izradi završnih analiza kao podloge za provođenje ovog programa.

3. Informatički sistem i informisanje

Već duži niz godina (7) zbog raznoraznih razloga u Službi za zapošljavanje rađeno je na dva paralelna aplikacijsko informatička sistema, koja nisu bila kompatibilna, što je onda praktično značilo da se na nivou Službe vršilo „ručno“ objedinjavanje podataka vezanih za evidenciju nezaposlenih, slobodnih radnih mjesta, prestanka radnog odnosa i drugih vezanih za proces posredovanja. Najveći razlog je nedovršenje programa EPIS jedinstvenog informatičkog sistema na nivou Federalnog zavoda za zapošljavanje. Kad je konačno shvaćeno da od tog programa neće biti ništa Služba je pristupila izradi vlastitog programa LMIS⁺. U prethodnim godinama rađeni su poslovi na raspisivanju tendera, izradi projektne zadaće, kodiranju podataka – šifriranju, kreiranju matica, određivanju obilježja, izradi statističko-ana-

litičkih izlaznih informacija – tablica, tako da je u 2010. godini preostalo testiranje programa, probni rad i stavljanje u funkciju, što je uglavnom i učinjeno.

Nakon testne probe novog aplikacijskog programa LMIS⁺, izvršena je migracija – prijenos podataka – iz dva ranija – stara programa. Inače migracija podataka je najosjetljivija faza pri prelasku s jednog na drugi program zbog mogućnosti gubljenja podatka i njihove historije. Migracija je uglavnom dobro obavljena (normalno podataka koji su se mogli migrirati i uparivati). Napominjemo da se ovom prilikom prešlo i na nove šifre zanimanja i djelatnosti što samo po sebi govori o kakvom se poslu radi (ako je trebalo upariti oko 6000 zanimanja i sve djelatnosti sa starih na nove. Sredinom februara prešlo se na paralelni rad na starom i novom programu na „živim“ podacima, kako bi se otklonili nedostaci pri migraciji podataka, unijela nova obilježja koja stari programi nisu sadržavali, te otklonili uočeni nedostaci – greške u ranijim programima. Istovremeno se radilo na kreiranju izlaznih statističko-analitičkih tablica, obrazaca, formulara potrebnih za svakodnevni rad za nivou savjetodavca – referenta, podružnice-biroa, središnjeg ureda Službe, statističkog biltena, te tablica za razmjenu sa Federalnim zavodom za zapošljavanje, MPA – mjesečni pregled aktivnosti i druge.

Izvršena je, uglavnom provjera ispravnosti na taj način dobivenih rezultata, upoređujući ih sa rezultatima iz starih programa. Otklanjanjem grešaka i nedostataka kako tehničko-izvedbene proirote, tako i onih subjektivnih pri unosu, te onih nastalih migracijom stvorene su sve pretpostavke za stavljanje novog programa u funkciju. Paralelno su osigurane sve tehničke pretpostavke za podršku programu i potrebne opreme, telekomunikacijske veze, pristup i zaštita.

Izvršena je formalno i stvarno kontrola izlazno-statističkih tablica i do kraja godine su otklonjeni uglavnom svi veći uočeni nedostaci.

Novim programom su istovremeno obavljene i pripreme za elektronsko prijavljivanje nezaposlenih osoba na zdravstveno i penzijsko-invalidsko osiguranje kod porezne uprave u skladu sa ELMO-projektom, odnosno primjeni zakona o jedinstvenoj registraciji, kontroli i naplati doprinosa u Federaciji BiH.

Ovaj Zakon donosi niz pozitivnih efekata za službu za zapošljavanje: elektronsko prijavljivanje – bez papirologije na jedno mjesto – porezna uprava, čime se izbjegava dupliciranje osiguranja, ažuriraju podaci o zaposlenosti i nezaposlenosti, kvalitetnije praćenje uplate doprinosa i onemogućavanje njihovog izbjegavanja i sl.

U skladu sa tim izrađen je protokol – služba za elektronski prijenos podataka, svakodnevna aplikacija prema poreznoj pravi preko Federalnog zavoda za zapošljavanje, zbog čega je instalirana VPN veza između Službe i Zavoda.

Primjena ovog zakona je početak 2011. godine. Putem Federalnog zavoda za zapošljavanje osigurana je dugogodišnja licenca za antivirus program KARSPERSKY za sve radne stanice i servere u podružnicama-biroima i središnjem uredu Službe. Krajem godine nabavljeni su novi serveri za biroa i centralni za Službu kao dugoročno rješenje uspješnog funkcionisanja ovog programa, jer postojeći serveri koji su iz donacija od prije 5 i više godina nisu najadekvatnije rješenje, a u većini biroa kao serveri su poslužile obične radne stanice.

U vezi prelaska na rad na novom programu i primjene Jedinog sistema registrovanja, kontrole i naplate doprinosa održano je više sastanaka stručnih radnika u Federalnom zavodu za zapošljavanje kao i sa voditeljima podružnica/biroa u samoj Službi za zapošljavanje.

U vezi kontinuiranog ažuriranja evidencija nezaposlenih osoba biroima u prvom polugodištu su redovno dostavljani spiskovi novozaposlenih osoba od strane Zavoda MIOO/PIO, a o broju brisanih osoba sa evidencije koji su pronađeni na tim spiskovima redovno se izvještavao Federalni zavod za zapošljavanje.

Podaci o broju novoprijavljenih osoba koje su ostale bez posla u BiH i inostranstvu u sklopu praćenja posljedica globalne ekonomske krize dostavljaju se redovno mjesečno Federalnom zavodu za zapošljavanje, Agenciji za rad i zapošljavanje, kao i resornom ministarstvu.

U sklopu aktivnosti objedinjavanja podataka o korištenju prava iz materijalno-socijalnog osiguranja prema jedinstvenom obrascu Federalnog zavoda za zapošljavanje dostavljaju se mjesečni podaci o korisnicima redovne novčane naknade, novčane naknade za demobilisane borce i korisnicima zdravstvenog osiguranja.

Na traženje Agencije za rad i zapošljavanje BiH, a za potrebe Vijeća ministara, dostavljeni su podaci o broju nezaposlenih osoba koje su se prijavile na evidenciju po prestanku radnog odnosa izvan BiH.

Na zahtjev Federalnog zavoda za statistiku dati su podaci o nezaposlenim osobama po starosnoj dobi i polu, po dužini čekanja na zaposlenje, kao i pregled broja nezaposlenih osoba po zanimanjima.

Na traženje Federalnog zavoda za zapošljavanje a po zahtjevu Federalnog ministarstva sigurnosti dati su podaci o broju ljekara – neurohirurga, psihologa i pekara., kao i podaci o dipl. fizičarima sa završenim Prirodno-matematičkim fakultetom.

Federalnom zavodu za zapošljavanje dostavljeni su podaci o prosječnom broju nezaposlenih osoba za 2008. i 2009. godinu i dužnici čekanja na zaposlenje po stepenu stručnog obrazovanja, osobe koje prvi put traže zaposlenje, o osobama na evidenciji starijih od 54 godine, o broju osoba koje traže zaposlenje duže od 1 godine, kao i broju invalidnih osoba na evidenciji.

Za potrebe Vijeće ministara BiH Federalnom zavodu u dva navrata su dostavljeni podaci o broju nezaposlenih Roma na evidenciji po traženim obilježjima.

Na zahtjev Gradske uprave Mostar dostavljeni su im podaci o broju i strukturi mladih nezaposlenih osoba na evidenciji starosne dobi od 15-30 godina.

Na traženje Agrarnog informatičkog centra Sarajevo dostavljeni su im podaci o broju nezaposlenih dipl.inženjera poljoprivrede, njihovoj dužini čekanja na zaposlenje, broju traženih i broju zaposlenih inženjera poljoprivrede u zadnje tri godine. Na traženje Bosansko-hercegovačkog udruženja nastavnika njemačkog jezika Mostar dostavljeni su podaci o profesorima njemačkog jezika.

Otvoreno društvo za razmjenu ideja „Odras“, neprofitna nevladina organizacija koja je osnovana s ciljem promoviranja ljudskih prava, s posebnim naglaskom na slobodan pristup informacijama i edukaciji ponudila je besplatnu računarsku edukaciju na svojim Web stranicama. Svi zainteresovanim nezaposlenim osobama bile su dostupne skripte i multimedijalna prezentacija sedam osnovnih modula.

Vršena je redovna mjesečna dostava statističkih podataka o aktivnostima Službe Federalnom zavodu za zapošljavanje BiH, Federalnom i kantonalnom ministarstvu socijalne pomoći, raseljenih osoba i izbjeglica, Federalnom zavodu za statistiku, kao i njihovom odjeljenju za statistiku u kantonu.

U izvještajnom periodu štampano je dvanaest brojeva „Statističkog biltena“ na oba jezika.

Štampana su i 4 broja informativnog glasnika Službe «ZAPOŠLJAVANJE-INFORMATIVNI PREGLED», također na oba jezika.

Za potrebe internog informisanja pravljene su izvodi iz mjesečnih aktivnosti rada biroa, sa kojima su upoznati radnici svih biroa i sektora u Središnjem uredu Službi.

U više navrata ovlaštene radnice Središnjeg ureda i biroa učestvovali su u televizijskim (TV-1, OSKAR C, PBS – BiH, Federalna televizija, TV - Mostar) i radijskim emisijama (HR Hercegovina, 088 Mostar i Radio postaja Mostar, Radio Mostar, Konjic, Jablanica, Čapljina, Stolac).

Objavljeno je niz razgovora, podataka i informacija o radu Službe u štampanim medijima «Slobodna Dalmacija», «Večernji list», «Vjesnik», «Forum», «Privrednik», «Dnevni list», «Dnevni avaz», «Oslobođenje», te na portalima «Bljesak info» i «Pincom info», «Vrisak», «POSKOK» info.

Može se reći da je aktivnost Službe i tematika zaposlenosti i nezaposlenosti dosta zastupljena u medijima, ali ostaje činjenica da se više radi o iznošenju podataka i naglašavanju pojava, a da se manje radi o kritičkom preispitivanju stanja i uzroka pojava.

Oglašavanje slobodnih radnih mjesta Službe, za sada obavlja se putem radija «Hercegovina», sa kojim je potpisan poseban ugovor o zakupu programskog prostora za ove namjene. Oglašavanje svih konkursa, kako onih koji su pristigli izravno od poslodavaca, tako i onih objavljenih u dnevnim novinama, a interesantnih za naš kanton vrši se i putem lokalnih radio i TV stanica, oglasnih ploča u podružnicama-biroima, kao i putem Internet stranice Službe za zapošljavanje www.zzz-mostar.ba.

Prosječno se mjesečno bilježi preko 3.100 posjeta ovoj internet stranici.

Tokom godine objavljeno je 131 natječaj u kojima su poslodavci tražili 658 radnika.

U hodu Središnje službe instalisan je portal o svim informacijama i slobodnim radnim mjestima u Službi za zapošljavanje.

3. Organizaciono-pravni i opći poslovi

1. Rad Upravnog odbora

U izvještajnom priodu 2010. godine održano je sedam sjednica Upravnog odbora na kojima je:

- usvojen Izvještaj o radu Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije-kantona u 2009. godini;
- usvojen Izvještaj o materijalno-finansijskom poslovanju Službe u 2009. godini;
- usvojen Program rada Službe u 2010. godini;
- donesena odluka o raspisivanju konkursa za provođenje programa aktivne politike zapošljavanja u HNK;
- donesena odluka o isplati novčanih naknada demobilisanim borcima za mjesec avgust 2009.;
- donesena odluka o realizaciji Papilot programa „Uspjet ću“;
- donesena odluka o realizaciji Programa aktivne politike zapošljavanja u 2010.;
- razmatrana Informacija o istraživanju tržišta rada u 2010.;
- usvojen Izvještaj o radu Službe u prvom, drugom i trećem tromjesečju 2010.;
- usvojen Izvještaj o materijalno-finansijskom poslovanju Službe u prvom, drugom i trećem tromjesečju 2010.;
- donesena odluka o realizaciji Programa aktivne politike zapošljavanja u 2010. koji finansira Federalni zavod za zapošljavanje;
- rješavano po žalbama na odluke o dodjeli sredstava za podsticaj zapošljavanja;
- usvojen Prijedlog izmjena i dopuna Finansijskog plana Službe u 2010. godini;
- usvojen Prijedlog Finansijskog plana Službe u 2011. godini;
- usvojena konačna rang lista zahtjeva za sufinansiranje Programa obuke, dokvalifikacije i prekvalifikacije u 2010. godini koji finansira Federalni zavod za zapošljavanje po javnom pozivu od 7.8.2010. godine;
- donesena Odluka o nabavi računarske opreme.

Sa svih sjednica su izrađene odluke, ugovori i dr. materijali i dostavljeni nadležnim institucijama ili sektorima radi realizacije istih.

2. Materijalno osiguranje nezaposlenih osoba.

Ovaj vid materijalno pravne zaštite obuhvata ostvarivanje prava na novčanu naknadu, zdravstveno osiguranje i pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Zakonu o zdravstvenom osiguranju i Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju. Ovome treba dodati i Zakon o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica, koji se primjenjuje od 01.05.2007.

Navedenim Zakonom, nezaposleni demobilisani borac ima pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti ovisno o vremenu provedenom u oružanim snagama. Visina te naknade iznosi 25% prosječne plaće u Federaciji iz prethodne godine, a isplaćivat će se za period od jedne do tri godine.

U izvještajnom periodu ova Služba je zaprimila 41 novi zahtjev nezaposlenih demobilisanih boraca i svi zahtjevi su riješeni.

Krajem februara 2010. stupio je na snagu Zakon o prestanku primjene Zakona o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica, kojim prestaju prava na novčanu naknadu na osnovu učestvovanja u odbrani BiH svim demobilisanim borcima zaključno sa 30. aprilom 2010. U skladu s tim doneseno 1210 rješenja o prestanku prava na novčanu naknadu. Važno je napomenuti da je Služba zaprimila veliki broj žalbi na ta rješenja koja prosljeđuje Federalnom zavodu za zapošljavanje kao drugostepenskom tijelu. Do sada su sve žalbe odbijene i potvrđena su prvostepenska rješenja.

Općinskom sudu u Konjicu i Mostaru podneseno je cca 60 tužbi odnosno prijedloga za izvršenje od strane demobilisanih boraca zbog neisplaćenih novčanih naknada iz aprila, maja i juna 2008. godine. Ukoliko isto učine i ostali korisnici novčanih naknada, to bi značilo izdvajanje ogromnih finansijskih sredstava na ime ne samo novčanih naknada, nego i zateznih kamata, sudskih troškova, troškova advokata, vještaka i sl.

U mjesecu maju i junu 2008. godine objavljen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravima demobilisanih boraca (dvije izmjene), ali je samo djelomično riješeno pitanje daljeg finansiranja ove kategorije nezaposlenih osoba. Naime, navedenim izmjenama utvrđena je obaveza kantonalnih službi za zapošljavanje da osiguraju 50% svojih ukupnih prihoda za isplate novčanih naknada demobilisanim borcima, a razliku potrebnih sredstava treba osigurati Federacija i kantoni.

Ovakvim zakonskim rješenjem upitne su sve osnovne zadaće Službe (aktivna politika zapošljavanja, ostvarivanje zdravstvenog osiguranja, pravo na novčanu naknadu iz radnog odnosa, penzijsko i invalidsko osiguranje, i dr.).

Još uvijek nisu isplaćene novčane naknade ovoj kategoriji nezaposlenih osoba za tri mjeseca iz 2008. godine, te period septembar 2009. – decembar 2009., dok je ista isplaćena za period januar - april 2010. godine.

Tokom izvještajnog perioda u Službi je zaprimljeno 2462 zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu naknadu na osnovu prethodnog radnog odnosa. Svi su pravovremeno riješeni. Značajno je porastao broj korisnika ovog prava sa tendencijom daljeg rasta. Prosječno vrijeme korištenja je šest mjeseci, a visina te naknade je cca 320,00 KM.

Pravo na zdravstveno osiguranje ostvarilo je prosječno mjesečno 18.701 osoba.

Pravo na uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje stižu, u skladu sa članom 31. Zakona o posredovanju, one nezaposlene osobe kojima nedostaje do tri godine staža osiguranja kako bi ostvarile pravo na penziju. U izvještajnom periodu za 44 osobe je uplaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, čime su stečeni uslovi za njihov odlazak u penziju.

3. Kadrovi i opremljenost prostora

Krajem decembra 2010. Služba je imala 70 zaposlenih radnika, od čega njih 28 ima visoku stručnu spremu, 19 VŠS, VKV – 1, SSS 18 i 4 NK

U Središnjoj službi u Mostaru trenutno je uposleno 30 radnika, a 40 su zaposlenici podružnica-biroa. Matična evidencija zaposlenih u Službi, vodi se u skladu sa Zakonom, a od januara 2008. godine se koristi program koji omogućava dostupnost podataka vezanih za kvalifikaciju, polnu, starosnu strukturu, dužinu ukupnog radnog staža i sl.

Središnja služba i biroi su smješteni u prostorima koji su u vlasništvu Službe. Renovirane su i adaptirane prostorije u biroima Jablanica i Konjic, kao i dio podrumskih prostorija poslovne zgrade Središnje službe u Mostaru, u koje je smještena arhiva Službe. Osigurana je i tehnička zaštita poslovnih prostorija Službe i njenih biroa.

Tokom izvještajnog perioda u Sektoru za organizaciono-pravne i opće poslove urađeni su svi tekući poslovi u vezi izrade odluka, raznih ugovora, tumačenja propisa i sl., a potom poslovi zavođenja prispjele pošte (2284 predmeta) i dostave nadležnim referentima na rješavanje i arhiviranje iste, kucanje svih materijala itd.

Vršeno je održavanje objekata i opreme u skladu sa potrebama i raspoloživim finansijskim sredstvima.

4. Materijalno-finansijski poslovi

Ukupni prihodi i primici ostvareni u proteklom periodu iznose 11.915.477,00 KM. Sastoje se od poreznih prihoda u iznosu od 8.644.006,00 KM; neporeznih prihoda u iznosu od 19.034,00 KM, primljenih otplata datih zajmova u iznosu od 20.466,00 KM i primitaka za podsticaj upošljavanja, novčane naknade demobilisanim borcima i novčane naknade na osnovu prestanka radnog odnosa u iznosu od 3.231.971,00 KM. 73% ukupnih prihoda i primitaka čine porezni prihodi, tj. prihodi od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti koji obveznici uplaćuju po stopi od 2% na bruto plaće. 70 % obračunatog doprinosa obveznik uplaćuje na račun Kantonalne službe za zapošljavanje, a 30 % na račun Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Neporezni prihodi odnose se na prihode od kamata, prihode od usluga građanima i ostale prihode. Primici iz Federalnog zavoda za zapošljavanje i Ministarstva finansija F BiH odnose se na sredstva za podsticaj zapošljavanja u iznosu od 624.861,00 KM, sredstva za novčane naknade demobilisanim borcima u iznosu od 1.227.833,00 KM i sredstva za isplatu novčanih naknada na osnovu prestanka radnog odnosa u iznosu od 1.379.277,00 KM.

Ukupno ostvareni prihodi i primici manji su u odnosu na planirane radi manje uplaćenih doprinosa u odnosu na planirane za oko 1% i manjih primitaka iz Federalnog zavoda za materijalno osiguranje nezaposlenih osoba. Primici za podsticaj zapošljavanja odnose se na realizovana sredstva po zaključenim ugovorima.

Ukupni rashodi iznose 12.348.064,00 KM. Sastoje se od izdataka za: plaće i naknade troškova zaposlenim, doprinose poslodavcima i ostale doprinose, materijal i ostale usluge, tekuće grantove pojedincima na osnovu materijalno socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, ostale grantove, za finansiranje zapošljavanja i nabavku stalnih sredstava.

U ukupnim izdacima najveću stavku čine izdaci za materijalno socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba i podsticaj zapošljavanja što iznosi oko 74% ukupnih rashoda.

Izdaci za materijalno osiguranje nezaposlenih osoba iznose 8.290.243,00 KM, a sastoje se od izdataka za novčane naknade po osnovu radnog odnosa u iznosu od 3.550.290,00 KM za 853 korisnika prosječno mjesečno, izdataka za novčane naknade za demobilisane borce u iznosu od 2.984.529,00 KM za mjesec avgust 2009. i period od 01.01.2010. do 30.04.2010. godine za 3849 korisnika prosječno mjesečno, izdataka za zdravstveno osiguranje u iznosu od 1.640.235,00 KM za 18.701 korisnika prosječno mjesečno i izdataka za dokup staža za nezaposlene osobe koje ispunjavaju uslove za dokup staža u iznosu od 115.189,00 KM za 44 osobe.

Plaće i naknade troškova zaposlenim iznose 2.428.394,00 KM od čega bruto plaće iznose 1.973.262,00 KM, naknade zaposlenim i naknade članovima Upravnog odbora 476.932,00 KM.

Broj zaposlenih osoba na dan 31.12.2010. godine je 70 zaposlenih osoba.

Novčane naknade demobilisanim borcima isplaćene su za mjesec avgust 2009. i period od 01.01.2010. do 30.04. 2010. godine u iznosu od 2.984.529,00 KM i to iz sredstava Ministarstva finansija F BiH u iznosu od 1.223.133,00 KM, sredstava Federalnog zavoda u iznosu od 4.700,00 KM i sredstava Službe u iznosu od 1.756.696,00 KM. Na tekuća sredstva Službe odnosi se 1.549.325,00 KM i sredstva rezervi namijenjena za podsticaj zapošljavanja i materijalno osiguranje nezaposlenih osoba 207.371,00 KM.

Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi iznose 219.863,00 KM, a odnose se na zakonom propisane doprinose na plaće.

Izdaci za materijal i usluge iznose 400.289,00 KM. Odnose se na nabavku materijala i usluge nastale obavljanjem djelatnosti Službe. Manji su za oko 10% od planiranih radi manjih izdataka za ugovorene usluge, električnu energiju, komunalne usluge i usluge prevoza i goriva.

Za finansiranje zapošljavanja planirana su sredstva u iznosu od 540.000,00 KM, a utrošena sredstva iznose 850.077,00 KM kroz programe zapošljavanja. Na sredstava iz Federalnog zavoda odnosi se 624.861,00 KM i sredstva Službe 225.216,00 KM. Sredstva su utrošena u većem iznosu od planiranih jer je realizacija ugovora počela ranije u odnosu na planirani početak realizacije ugovora. Iako su sredstva veća od planiranih, utrošena sredstva Službe nisu veća od planiranih sredstava. Planirana sredstva iznose 240.000,00 KM, a utrošena 225.216,00 KM. Sredstava odobrena iz Federalnog zavoda realizovana su u većem iznosu od planiranih. Planirana sredstva iz Federalnog zavoda za podsticaj zapošljavanja iznose 300.000,00 KM, a utrošena 624.861,00 KM.

Tekući grantovi iznose 29.251,00 KM, a odnose se na potpore pojedincima i neprofitnim organizacijama.

Za nabavku opreme planirana su sredstva u iznosu od 149.500,00 KM. Utrošena sredstva iznose 108.147,00 KM, za nabavku opreme u Središnjoj službi i podružnicama-biroima u iznosu od 95.459,00 KM i rekonstrukciju i održavanje u iznosu od 12.688,00 KM.

Za tekuću rezervu sredstva nisu izdvojena radi nedostatka sredstava i ostvarenja viška rashoda nad prihodima.

Višak rashoda nad prihodima iznosi 432.587,00 KM i pokriven je iz sredstava rezervi namijenjenih za podsticaj zapošljavanja i materijalno osiguranje nezaposlenih osoba.

Prihodi od doprinosa veći su u odnosu na isti period prethodne godine za oko 4% iako su u odnosu na planirana sredstava manja za oko 1%. Ukupni rashodi su manji u odnosu na isti period prethodne godine za 11% radi smanjenih primitaka i isplata novčanih naknada demobilisanim borcima koje su isplaćene za pet mjeseci, a u 2009. godini novčane naknade su isplaćene za sedam mjeseci i broj korisnika je bio veći. Ostali izdaci za materijalno osiguranje nezaposlenih osoba su veći u odnosu na isti period prethodne godine, tako da su novčane naknade iz radnog odnosa veće za 14%, a broj korisnika se povećao sa 770 prosječno mjesečno na 853 korisnika. Broj korisnika zdravstvenog osiguranja se povećao sa 17.805 prosječno mjesečno na 18.701 korisnika. Broj osoba koji su koristile uplatu doprinosa za dokup staža smanjio se sa 49 na 44 u odnosu na prethodnu godinu. Ovo su samo neki od pokazatelja u okviru izdataka za materijalno osiguranje nezaposlenih osoba koji čine najveći izdatak u ukupnim rashodima.

Pregled prihoda i rashoda planiranih i ostvarenih u periodu od 01.01.2010. – 31.12.2010.

Tabela br. 1.
- KM -

Red. broj	O p i s	Financijski plan sa izmjenama i dopunama za 2010. godinu	Ostvareno I – XII/2010	Indeks 5=4/3
1	2	3	4	5
I.	Prihodi i primici	12.232.865.	11.915.477.	97,81
1.	Prihodi od doprinosa	8.688.275.	8.644.006.	99,49
2.	Neporezni prihodi	24.472.	19.034.	77,78
3.	Primljene otplate danih zajmova	20.466.	20.466.	100,00
4.	Primici iz Federalnog zavoda i Ministarstva financija F BiH	3.499.652.	3.231.971.	92,35
II.	Rashodi	12.232.865.	12.348.064.	100,94
1.	Plaće i naknade troškova uposlenih i Upravnog vijeća	2.460.442.	2.448.787.	95,53
2.	Doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi	222.185.	221.270.	99,59
3.	Izdaci za materijal i usluge	445.938.	400.289.	89,76
4.	Grantovi pojedincima na temelju materijalno socijalne sigurnosti neuposlenih osoba	8.384.800.	8.290.243.	98,87
5.	Ostali grantovi pojedincima i neprofitnim organizacijama	30.000.	29.251.	97,50
6.	Financiranje upošljavanja	540.000.	850.077.	157,42
7.	Kapitalni izdaci	149.500.	108.147.	72,34
8.	Tekuća rezerva	-	-	-
III.	Višak (+) manjak (-) (I-II) prihoda nad rashodima	-	(-) 432.587.	-
	Višak rashoda nad prihodima pokriven	-	432.587.	-
	Višak rashoda nad prihodima nepokriven	-	-	-

TABELA 1.

**PROCJENA UKUPNOG BROJA PRISUTNOG STANOVNIŠTVA
PO STAROSTI, SPOLU, PO OPĆINAMA, stanje 30.06.2010.godine***

OPIS	spol	UKUPNO	PO GODINAMA STAROSTI		
			0-14	15-64	65 +
FEDERACIJA BIH	Ukupno	2.337.660	422.053	1.586.708	328.899
	muški	1.143.879	215.697	778.559	149.623
	ženski	1.193.781	206.356	808.149	179.276
HERCEGOVAČKO NERETVANSKI KANTON	Ukupno	225.268	37.241	149.879	38.148
ČAPLJINA		23.050	3.842	15.113	4.095
ČITLUK		15.761	3.210	10.254	2.297
JABLANICA		11.784	1.930	8.230	1.624
KONJIC		28.266	4.902	18.993	4.371
MOSTAR		111.364	18.504	72.996	19.864
NEUM		4.542	538	3.156	848
PROZOR –RAMA		15.984	2.830	11.092	2.062
RAVNO		1.433	23	978	432
STOLAC		13.084	1.462	9.067	2.555

* Podaci Federalnog Zavoda za statistiku

TABELA 2.

ZAPOSLENOST KONCEM 2010. GODINE

BIRO	UKUPNO*		Državna preduzeća i ustanove		Privatna preduzeća i agencije		Samostalni poreski obaveznici		Radnici na čekanju	Radnici na crno	Zaposleni strani državljani
	Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika	Broj subjekata	Broj radnika			
ČAPLJINA	16	1.020	281	1.769	406	613	406	613	---	10	9
ČITLUK	8	642	450	3.247	457	886	457	886	---	50	10
JABLANICA	20	649	86	1.010	225	360	225	360	---	500	1
KONJIC	30	1.109	310	2.536	647	768	647	768	---	1.000	7
MOSTAR	329	18.651	2.224	13.798	1.400	2.336	1.400	2.336	420	1.350	85
NEUM	21	412	67	628	111	167	111	167	10	45	3
PROZOR -RAMA	6	286	110	551	420	530	420	530	14	180	2
RAVNO	7	31	12	221	23	39	23	39	---	---	---
STOLAC	16	378	82	376	289	346	289	346	---	57	3
UKUPNO	453	23.178	3.622	24.136	3.978	6.045	3.978	6.045	444	3.192	120

TABELA 3

**STOPE ZAPOSLENOSTI I NEZAPOSLENOSTI
U HERCEGOVAČKO – NERETVANSKOJ ŽUPANIJI/KANTONU
KRAJEM 2010. GODINE**

OPIS	Radno aktivno stanovništvo *	Zaposlene osobe * XI. 2010.	Nezaposlene osobe 31.12.2010.	Stopa zaposlenosti % (2 : 1)		Stopa nezaposlenosti %	
				2009.	2010.	2009.	2010.
				1	2	3	4
Federacija BIH	1.586.708	426.297	364.929	27,0	26,9	45,4	46,1
UKUPNO HNK	149.879	42.805	29.822	28,0	28,6	41,3	41,1
ČAPLJINA	15.113	3.300	2.769	21,2	21,8	46,1	45,6
ČITLUK	10.254	3.934	2.085	34,5	38,4	36,4	34,6
JABLANICA	8.230	1.896	1.992	23,9	23,0	48,8	51,2
KONJIC	18.993	4.146	3.953	21,5	21,8	47,1	48,8
MOSTAR	72.996	26.304	14.813	35,6	36,0	36,3	36,0
NEUM	3.156	936	347	30,7	29,7	25,3	27,0
RAMA-PROZOR	11.092	1.368	1.687	11,8	12,3	58,8	55,2
RAVNO	978	47	33	5,6	4,8	36,9	41,3
STOLAC	9.067	874	2.143	9,8	9,6	71,3	71,1

* Statistički podaci o privrednim i drugim kretanjima u Federaciji BIH po kantonima /županijama Federalnog Zavoda za statistiku

TABELA 4.

**ZAPOSLENOST
PO DJELATNOSTIMA U HERCEGOVAČKO – NERETVANSKOJ
ŽUPANIJI / KANTONU***

DJELATNOST	BROJ ZAPOSLENIH						
	Prosjek 2007.	Prosjek 2008.	Prosjek 2009.	XI. 2010.	INDEKS		
					XI 2010. pros. 2007.	XI 2010. pros. 2008.	XI 2010. pros. 2009.
UKUPNO HNŽ/K	40.655	42.531	42.018	42.805	105,3	100,6	101,9
A – Poljoprivreda , lov i šumarstvo	742	783	753	779	105,0	99,5	103,5
B – Ribarstvo	70	73	74	92	131,4	126,0	124,3
C – Rudarstvo	181	179	189	136	75,1	76,0	72,0
D – Prerađivačka industrija	6.592	6.994	6.086	5.795	87,9	82,9	95,2
E – Opskrba električnom energijom,plinom i vodom	2.284	2.315	2.367	2.389	105,0	103,2	100,9
F – Građevinarstvo	2.189	2.270	2.185	2.351	107,4	103,6	107,6
G – Trgovina	6.913	7.311	7.225	7.247	104,8	99,1	100,3
H – Ugošteljstvo	1.802	2.065	2.045	2.127	118,0	103,0	104,0
I – Prijevoz, skladištenje i veze	3.493	3.531	3.531	3.085	88,3	87,45	87,4
J – Finansijsko posredovanje	1.285	1.403	1.405	1.439	112,0	102,6	102,4
K – Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	1.716	1.813	1.968	2.292	133,6	126,4	116,5
L – Javna uprava i odbrana	4.258	4.336	4.521	4.718	110,8	108,8	104,4
M – Obrazovanje	3.762	3.893	4.008	4.214	112,0	108,2	105,1
N – Zdravstvena i socijalna briga	3.048	3.096	3.204	3.432	112,6	110,9	107,1
O – Ostale javne, društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	2.268	2.414	2.403	2.660	117,3	110,2	110,7
P – Privatna kućanstva sa zaposlenim osobljem	3	4	4	1	-	-	-
Q – Eksteritorijalne organizacije i tijela	0	0	2	-	-	-	-
00 – Neraspoređeno po djelatnostima SKD	49	51	48	48	98,0	94,1	100,0

* Statistički podaci o privrednim i drugim kretanjima u Federaciji BiH po kantonima /županijama Federalnog Zavoda za statistiku

TABELA 5.

**PREGLED BROJA PRIJAVLJENIH POTREBA ZA RADNICIMA
U 2010. GODINI
- PO STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA -**

BIRO	Svega iskazane potrebe	od toga na:		STEPEN STRUČNOG OBRAZOVANJA									
		neodređeno	određeno	VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV		
ČAPLJINA	10	2	8	9	0	1	0	0	0	0	0	0	0
ČITLUK	3	2	1	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0
JABLANICA	111	63	48	15	8	36	0	2	42	0	0	8	5
KONJIC	188	26	162	24	4	73	0	0	82	0	0	0	0
MOSTAR	355	145	210	149	45	148	0	2	11	0	0	0	0
NEUM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PROZOR- RAMA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RAVNO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
STOLAC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	667	238	429	197	59	258	0	4	136	0	0	13	0

TABELA 6.

PREGLED BROJA OSOBA ZAPOSLENIH SA EVIDENCIJE U 2010. GODINI

- UKUPNO PO STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA -

BIRO	Ukupno	Od toga žena	STEPEN STRUČNOG OBRAZOVANJA								
			VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV	
ČAPLJINA	341	171	69	18	120	0	1	110	20	3	
ČITLUK	299	176	51	26	102	0	0	108	12	0	
JABLANICA	236	101	35	11	75	0	0	93	2	20	
KONJIC	525	231	69	14	137	0	2	215	0	88	
MOSTAR	2118	1063	482	116	762	0	5	624	58	71	
NEUM	68	33	8	1	16	0	0	38	5	0	
PROZOR-RAMA	135	66	24	10	33	0	0	52	1	15	
RAVNO	2	1	0	0	2	0	0	0	0	0	
STOLAC	247	141	55	12	45	0	1	88	46	0	
UKUPNO	3971	1983	793	208	1292	0	9	1328	144	197	

TABELA 7.

PREGLED AKTIVNOSTI U 2010. GODINI

BIRO	Stanje 31.12. 2009.	2010. GODINA				Stanje 31.12.2010.	INDEKS 6:2
		broj novoprijavljenih lica	brisani zbog zaposlenja	brisani ostali razlozi			
1	2	3	4	5	6	7	
ČAPLJINA	2764	723	341	377	2769	100,2	
ČITLUK	2036	490	299	143	2085	102,4	
JABLANICA	1882	500	236	154	1992	105,8	
KONJIC	3671	1106	525	299	3953	107,7	
MOSTAR	14775	3698	2118	1542	14813	100,3	
NEUM	332	115	68	32	347	104,5	
PROZOR- RAMA	1873	370	135	421	1687	90,1	
RAVNO	31	9	2	4	33	106,5	
STOLAC	2232	319	247	161	2143	96,0	
UKUPNO	29596	7330	3971	3133	29822	100,8	

TABELA 8.

**PREGLED
BROJA NEZAPOSLENIH LICA PO DUŽINI ČEKANJA
NA ZAPOSLENJE I STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA
NA DAN 31.12.2010. GODINE**

VRIJEME ČEKANJA NA ZAPOSLENJE	SVEGA	od toga ŽENA	STEPEN STRUČNOG OBRAZOVANJA							
			VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
do 6 mjeseci	3628	1785	526	156	1255	0	7	1247	140	297
od 6 – 9 mjeseci	1388	645	133	70	449	0	6	492	125	113
od 9 – 12 mjeseci	1238	628	130	60	426	0	3	413	82	124
od 12 – 18 mjeseci	2059	1186	228	85	714	0	5	837	24	166
od 18 – 24 mjeseca	1784	838	159	66	516	0	6	599	197	241
od 2 – 3 godine	3231	1737	213	63	982	0	21	1236	313	403
od 3 – 5 godina	5517	2578	177	137	1397	0	19	2224	571	992
od 5 – 7 godina	3456	1676	49	61	798	0	23	1393	386	746
od 7 –9 godina	2237	1079	29	38	528	0	20	1035	241	346
preko 9 godina	5284	3101	45	102	1197	0	46	1963	836	1095
SVEGA	29822	15253	1689	838	8262	0	156	11439	2915	4523

TABELA 9.

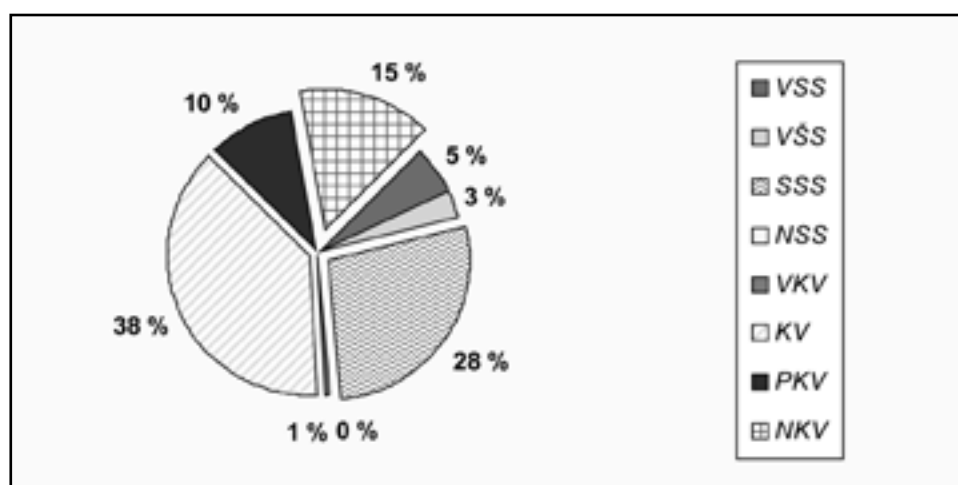
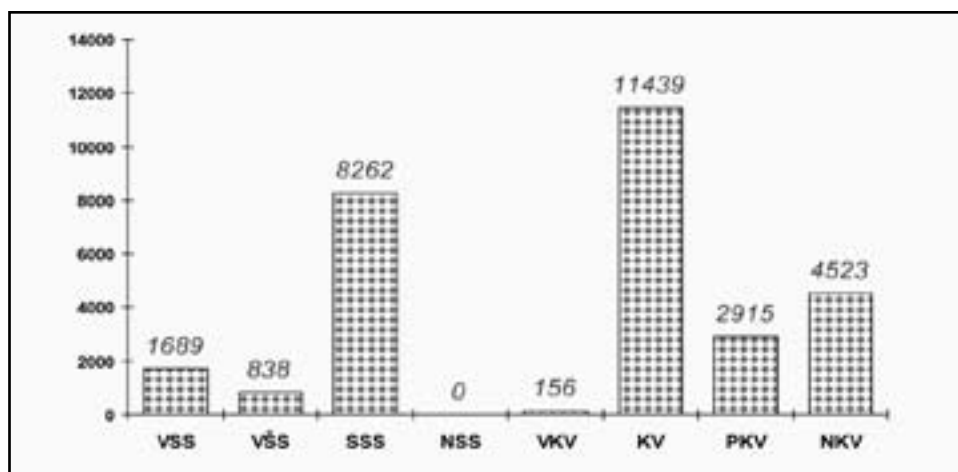
**PREGLED BROJA NEZAPOSLENIH LICA
PO GODINAMA STAROSTI I STEPENU STRUČNOG
OBRAZOVANJA NA DAN 31.12.2010.GODINE**

GODINE STAROSTI	SVEGA	od toga ŽENA	STEPEN STRUČNOG OBRAZOVANJA								
			VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV	
od 15-19 g	1224	448	0	0	364	0	0	0	786	30	44
od 20-24 g	4290	2086	261	92	1502	0	0	0	1668	373	394
od 25-29 g	4875	2612	876	218	1435	0	3	3	1577	338	428
od 30-34 g	3645	1950	258	188	1007	0	0	0	1451	340	401
od 35-39 g	3325	1906	64	88	784	0	2	2	1366	533	488
od 40-44 g	3283	1814	48	52	903	0	2	2	1452	305	521
od 45-49 g	3417	1830	63	53	1230	0	20	20	1237	312	502
od 50-54 g	2898	1305	65	74	751	0	56	56	1025	172	755
od 55-59 g	2099	957	34	48	214	0	44	44	696	379	684
od 60-64 g	757	342	20	25	71	0	29	29	178	133	301
65 i više	9	3	0	0	1	0	0	0	3	0	5
SVEGA	29822	15253	1689	838	8262	0	156	156	11439	2915	4523

TABELA 10.

**NEZAPOSLENA LICA NA EVIDENCIJI NA DAN
31.12.2010. g.
– PO STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA –**

Stepen stručnog obrazovanja	Broj radnika	Udio %
VSS	1689	5,7
VŠS	838	2,8
SSS	8262	27,7
NSS	0	-
VKV	156	0,5
KV	11439	38,3
PKV	2915	9,8
NKV	4523	15,2
UKUPNO	29822	100,0



**GRAFIKON- 3
NEZAPOSLENA LICA PO STEPENU STRUČNOG OBRAZOVANJA NA DAN
31.12.2010.god.**

TABELA 11.

**PREGLED BROJA DEMOBILISANIH BORACA, ČLANOVA PORODICA
POGINULIH ILI NESTALIH VOJNIKAU DOMOVINSKOM RATU I DR. NA
DAN 31.12.2010. GODINE**

BIRO	Demobilisani borci		ČLAN PORODICE		Ratni vojni Invalidi	Invalidi civilne žrtve rata	Ostali invalidi
	SVEGA	Od toga žena	Poginulog	Nestalog			
ČAPLJINA	592	91	4	0	12	0	6
ČITLUK	551	233	1	0	1	2	2
JABLANICA	388	36	45	0	8	0	6
KONJIC	1249	139	57	0	57	0	2
MOSTAR	2705	377	347	0	125	10	102
NEUM	60	2	0	0	0	0	3
PROZOR-RAMA	408	42	7	0	19	1	11
RAVNO	7	1	0	0	0	0	0
STOLAC	530	37	7	0	6	2	1
UKUPNO Hercegovačko- neretvanska županija / kanton	6490	958	468	0	228	15	133

TABELA 12.

**ZAPOSLENI DJELATNICI U SLUŽBI ZA ZAPOŠLJAVANJE
HERCEGOVAČKO – NERETVANSKE ŽUPANIJE / KANTONA
- PO KVALIFIKACIJSKOJ STRUKTURI NA DAN 31.12. 2010. GODINE -**

BIRO	PREDVIĐENO PRAVILNIKOM O SISTEMATIZACIJI						ZAPOSLENO PREMA PRAVILNIKU O SISTEMATIZACIJI					
	SVEGA	PK i NSS	SSS	VŠS	VSS	SVEGA	PK i NSS	VKV	SSS	VŠS	VSS	
SREDIŠNJI URED MOSTAR	33	2	9	5	17	30	2	-	8	6	14	
ČAPLJINA	4	-	1	2	1	3	-	-	-	3	-	
ČITLUK	3	-	1	1	1	3	-	-	1	1	1	
JABLANICA	3	-	1	1	1	4	1	-	-	1	2	
KONJIC	4	-	1	2	1	4	-	-	1	1	2	
MOSTAR : ODJELJENJE 1	8	1	1	5	1	8	-	-	3	1	4	
ODJELJENJE 2	7	-	1	5	1	9	1	-	2	3	3	
NEUM	2	-	1	-	1	2	-	-	1	1	-	
PROZOR- RAMA	3	-	1	1	1	4	-	1	2	-	1	
RAVNO	2	-	1	-	1	1	-	-	-	-	1	
STOLAC	3	-	1	1	1	2	-	-	-	2	-	
UKUPNO	72	3	19	23	27	70	4	1	18	19	28	

TABELA 13.

**PREGLED BROJA NEZAPOSLENIH LICA NA EVIDENCIJI
- PO NAJBROJNIJIM ZANIMANJIMA NA DAN 31.12.2010. -**

ŠIFRA CODE	N A Z I V ZANIMANJA	S V E G A T O T A L	OD TOGA ŽENA WOMEN
	0; I; II - STEPEN OBRAZOVANJA NK-PK-NSS		
10000	Radnici bez zanimanja	4523	2397
16301	Daktilograf	90	89
15201	Pomoćni kuhar – I i II	39	14
11842	Pomoćni građevinski radnik	35	0
11901	Pomoćni bojadar	19	0
11806	Pomoćni tesar	15	0
11801	Pomoćni zidar	15	0
12902	Frizer za žene	9	9
12561	Konfekcijski krojač	9	9
12892	Pomoćni radnik u preradi hrane	7	2
	III. i V. STEPEN OBRAZOVANJA KV - VKV		
25101	Prodavač	2096	1649
21661	Automehaničar	869	3
21401	Bravar	861	20
22901	Frizer za žene	636	601
25211	Konobar	603	113
21441	Metalotokar	504	47
25201	Kuhar	496	330
24101	Vozač	457	6
22586	Konfektionar tekstila	404	388
22542	Krojač ženske odjeće	342	333
21621	Mašinski mehaničar (strojobravar)	288	26
21731	Elektromehaničar	271	9
21801	Zidar	236	13
22201	Stolar	215	93
22014	Keramičar	215	3
22503	Tkač	180	165
21442	Metalo-glodač	153	19
21474	Autolimar	106	1
21799	Elektromehaničar za elektroenergetska postrojenja	105	26
21475	Avio-limar	103	1
21804	Tesar	101	0
21471	Limar	90	0
22541	Krojač muške odjeće	82	67
21653	Mehaničar mašina alatlika	66	11
20122	Voćar vinogradar vinar	66	47
22581	Konfektionar	65	63
21501	Instalater centralnog grijanja	64	0
26312	Knjigovođa na sistemu knjigovodstvene obrade	63	60
21501	Instalater vodovoda i kanalizacije	63	0
22911	Frizer za muškarce	49	20
21806	Kamenorezac	48	1

21751	Autoelektričar	47	0
21901	Bojadisar- moler	44	2
26342	Daktilograf	44	42
21331	Hemijski laborant	43	38
20151	Cvječar	36	28
22526	Predioničar	35	29
22501	Prelac	30	24
22852	Proizvođač kandiranih proizvoda	29	21
21421	Zavarivač	27	0
22811	Mesar	25	1
24114	Vozač lakih motornih vozila	25	1
22847	Slastičar	23	21
26301	Administrator	21	18
20103	Ratar	20	16
22414	Štampar	16	5
21711	Pogonski električar	12	0
	IV. STEPEN OBRAZOVANJA - S S S		
36111	Ekonomski tehničar	1450	1056
39201	Maturant gimnazije	1208	811
31601	Mašinski tehničar	791	257
38101	Medicinski tehničar	407	317
34101	Tehničar za cestovni promet	382	78
30105	Poljoprivredni tehničar	342	212
31714	Elektrotehničar – energetičar	287	95
35211	Turistički tehničar	279	171
31801	Građevinski tehničar za visoku gradnju	166	75
36301	Administrativni tehničar	148	126
31701	Elektrotehničar za jaku struju	145	34
32511	Tekstilni tehničar tkalac	131	113
31803	Građevinski tehničar	131	62
36305	Upravno administrativni tehničar	115	100
31718	Elektroničar – tehničar za računsku tehniku	111	14
36113	Komercijalni tehničar	108	70
37111	Učitelj	91	80
31705	Elektro tehničar	80	16
38112	Farmaceutski tehničar	79	60
35224	Kuharski tehnolog	70	44
31704	Tehničar elektroničar	69	14
32401	Grafičarski tehničar	66	19
36101	Finansijski tehničar	64	54
38151	Fizioterapeutski tehničar	61	40
31805	Građevinski tehničar - arhitekt	59	25
32501	Tekstilni tehničar predioničar	52	46
38131	Zubo-tehničar	51	34
30101	Ratarski tehničar	48	33
31811	Geodetski tehničar - geometar	47	14
38121	Medicinski laborant	37	32
35201	Ugostiteljski tehničar	36	21
38111	Sanitarno - ekološki tehničar	35	28
31301	Hemijski tehničar	35	29
32904	Frizer za žene	33	33
39185	Saradnik prevodioca za engleski jezik	24	20
31101	Rudarski tehničar	24	11

31201	Metalurški tehničar	21	11
38102	Akušersko ginekološka sestra tehničar	19	18
36321	Programer	18	16
35233	Kuhar	13	8
36511	Policajac	11	0
	VI. STEPEN OBRAZOVANJA - V Š S		
46101	Ekonomist	187	122
47102	Nastavnik razredne nastave	87	80
46201	Pravnik	87	54
47101	Nastavnik predškolskog vaspitanja	85	82
47132	Nastavnik biologije i hemije	56	45
47147	Nastavnik historije i geografije	24	18
47223	Matematičar-informatičar	21	10
48151	Socijalni radnik	20	16
	Nastavnik bosanskog jezika	20	19
40101	Inženjer poljoprivrede	11	2
48111	Viši fizioterapeut	11	6
48145	Viši radiološki tehničar	10	5
41801	Građevinski inženjer	9	3
46202	Pravnik upravno pravnog smjera	9	5
46111	Ekonomist finansist	8	6
47134	Nastavnik matematike i fizike	8	5
47181	Nastavnik fizičkog odgoja	7	2
47138	Nastavnik istorije	6	5
47105	Nastavnik hrvatskog jezika i književnosti	6	5
42501	Inženjer tekstilne tehnologije	6	3
46115	Ekonomist turistički	6	5
44101	Prometni inženjer za cestovni promet	5	1
45101	Ekonomist komercijalist	5	3
47152	Nastavnik likovnog odgoja	5	3
47112	Nastavnik hrvatskog jezika	3	3
47137	Nastavnik geografije	3	3
46116	Ekonomist trgovinski	2	1
47531	Novinar	2	1
42506	Tekstilni inženjer	2	2
	VII. i VIII. STEPEN OBRAZOVANJA – V S S		
56201	Diplomirani pravnik	308	203
56101	Diplomirani ekonomist	224	155
50101	Diplomirani inženjer poljoprivrede	117	77
57133	Profesor engleskog jezika	95	79
57312	Diplomirani pedagog	69	64
56106	Diplomirani ekonomist finansijsko-računovodstveni	65	55
57104	Profesor hrvatskog jezika i književnosti	59	52
57381	Diplomirani žurnalista	56	44
51601	Diplomirani inženjer mašinstva	38	10
56421	Dipl. inženjer za računare	37	11
50141	Diplomirani inženjer voćarstva i vinogradarstva	32	15
56511	Diplomirani kriminalist	30	3
57134	Profesor njemačkog jezika	27	21
57362	Diplomirani profesor historije	25	14
57102	Profesor hrvatskog jezika	23	22

	Profesor bosanskog jezika	19	17
	Profesor pedagogije i psihologije	17	16
57183	Profesor likovne kulture	15	9
57371	Diplomirani politolog	15	7
51804	Diplomirani građevinski inženjer	13	5
57301	Diplomirani sociolog	12	8
58191	Diplomirani socijalni radnik	12	12
48111	Viši fizioterapeut	11	7
58101	Liječnik	11	9
57141	Profesor hemije	11	10
50131	Diplomirani veterinar	10	6
51701	Diplomirani inženjer elektrotehnike	9	5
58171	Zubni liječnik	8	4
51603	Diplomirani mašinski inženjer konstruktor	7	3
48121	Viša medicinska sestra	6	5
59131	Diplomirani teolog	3	0
51302	Diplomirani inženjer hemije	3	1
50121	Dipl. inženjer stočarstva	3	2
57403	Akademski grafičar	2	2
56126	Dipl. ekonomist za poduzetništvo	2	2
58182	Diplomirani farmaceut	2	2
57401	Akademski slikar	2	1